

незалежная
газета

№ 15 (709) 20 красавіка 2011

www.nn.by

Наша Ніва

П Е Р Ш А Я Б Е Л А Р У С К А Я Г А З Е Т А

Заснаваная ў лістападзе 1906. Адноўленая ў маі 1991. Выдавец: Прыватнае прадпрыемства «Суродзічы». Выходзіць штотыднёва, у серады

**Юрый Чыж:
як становяцца
мільянерамі**

Старонка **9**

**Нацбанк
і рублі**

Старонка **4**

**Што можна
насіць пад
вопраткай**

Старонка **11**

**Для
прадпрыемстваў
курс даляра
стане рынковай**

Але не для грамадзян.

Нацбанк здымае абмежаванні на курс даляра для юрыдычных асобаў. Нагадваем, што раней дазволенае адхіленне складала 10% ад афіцыйнага курса — улады марна спадзяваліся, што прадпрыемствы будуць прадаваць валюту за 3350 рублёў. Рэальна ж курс на міжбанку хутка пераваліў адзнаку ў 4000 рублёў і працягваў расці.

На наступным тыдні на біржы пройдуць першыя альтэрнатыўныя таргі, у якіх прымуць удзел усе ахвотныя прадпрыемствы. У банках мяркуюць, што курс можа скласці каля 3800—3900 рублёў за даляр.

Новаўвядзенне не змяняе сітуацыю для грамадзян, якія хочуць купіць валюту. Курсы наяўнай валюты паранейшаму застаюцца прывязанымі да афіцыйнага курса. У свабодным продажы яна так і не з'явіцца, бо банкам нявыгадна прадаваць даляры і сёра па заніжаным курсе.

Яўген Васількоў

«Дагаворны курс» павінен распаўсюджвацца і на рынак наяўнай валюты.

Старонка 7.

Таямніца следства

Падазраваныя названы, але застаюцца пытанні. Галоўнае з іх: ці магла група тэрарыстаў-аматараў 6 гадоў заставацца незаўважнай для спецслужбаў? І калі так, то чаму?
Старонка 8.

Новая плітка паказвае месца, дзе была варонка.

ГЭТАГА НЕ ПАКАЖУЦЬ НА БТ

ЦЯПЕР ЯШЧЭ БОЛЬШ СВЕЖЫХ НАВІНАЎ

«Аб'ектыў»

а 12:00 | 17:00 | 19:30 | галоўнае выданне >> заўсёды а 21:00

«Гарачы каментар»

да апошніх падзеяў >> кожны будны дзень а 19:35

АБ'ЕКТЫЎ

ТОЛЬКІ ІНФАРМАЦЫЯ — НІЯКАЙ ПРАПАГАНДЫ

Глядзі бясплатна праз спадарожнік «Астра 4А» і ў інтэрнеце на www.belsat.eu

БЕЛСАТ tv

BELSAT

«Астра 4А» (былы «Сірыюс») пазіцыя 5° Е | паліпрызацыя Н | частота 12 380 мгц

БЕСКАМПРАМІСНАЯ ПУБЛІЦЫСТЫКА

новае ток-шоу «Два на два»

ЧАЛАВЕЧАЕ АБЛІЧЧА ПЛОШЧЫ

дакументальны серыял «Сцяна»

www.belsat.eu

АФІЦЫЙНА

«НН» атрымала папярэджанне
Мінінфармацыі за публікацыю пра выбух

Міністэрства інфармацыі накіравала ў адрас рэдакцыі папярэджанне аб недапушчальнасці парушэння нормаў закона «Аб сродках масавай інфармацыі», паведамляе БЕЛТА. Сама Рэдакцыя яго яшчэ не атрымала.

«Падставай для папярэджання стала публікацыя на старонках газеты недакладнай інфармацыі аб тым, што адна з ахвяраў тэракта 11 красавіка нібыта знаходзілася на станцыі да позняга вечара», — лічыць прадстаўнікі Мінінфармацыі.

На думку Мінінфарма, «распаўсюджванне гэтай інфармацыі прычыняе шкоду грамадскім інтарэсам, дыскрэдытуе органы дзяржаўнай улады, выратавальныя і медыцынскія службы, якія бралі ўдзел у аказанні дапамогі пацярпелым у выніку тэракта».

Таксама Міністэрствам інфармацыі 15 красавіка было вынесена папярэджанне ў адрас рэдакцыі газеты «Народная воля» ў сувязі з «распаўсюджваннем выданнем звестак, якія не адпавядаюць рэчаіснасці і ганяць дзелавую рэпутацыю Белтэлерадыёкампаніі».

Што датычыць гісторыі з Марынай Шубіч, мы падаём удакладненую інфармацыю (глядзі ніжэй). Ранейшая публікацыя была заснаваная на звестках, атрыманых намі ад сяброўкі Марыны. Яна паведала нам, што дзяўчына пазней за іншых трапіла ў шпіталь. Сяброўка грунтавалася на тым, што бачыла.

Але на наступны дзень у бальніцы медперсанал прадэманстравалі афіцыйны запіс у журнале: там адзначана, што Шубіч трапіла ў бальніцу ўжо ў 18.30.

Сяброўка ж Марыны цяпер катэгарычна адмаўляецца гутарыць з журналістамі.

Разнабой можа тлумачыцца шокавым станам выдавочцаў у той дзень. Прычынай памылкі магла стаць таксама тая акалічнасць, што цэлы нежывых людзей заставаліся ў метро да позняга вечара. У прыватнасці, яны заставаліся ляжаць яшчэ і тады, калі метро наведваў Аляксандр Лукашэнка.

Магчыма, сябры параненай Шубіч паблыталі яе з кімсьці? Просім прабачэння, калі мы

дапусцілі памылку. Не памыляецца толькі той, хто нічога не робіць.

Ці заслугоўвае наша праца папярэджанне?

Прывядзем такі прыклад. Кампетэнтныя органы спачатку памылкова ўключылі дзве асобы ў спіс памерлых і апублікавалі іх імёны. Уяўляецца шок іх блізкіх? Дзяржаўныя СМІ распаўсюдзілі гэты спіс. Ці і ім дало папярэджанне Міністэрства інфармацыі? Вядома, не. Бо і няма за што — сітуацыя ж асаблівая.

У стрэсавай сітуацыі пасля выбуху «Наша Ніва» давала шмат інфармацыі, карыснай для грамадства, рабіла тое хутка, чым заслужыла падзякі і павагу чытачоў.

Нашы матэрыялы дапамаглі людзям ацаніць сапраўдны маштаб трагедыі. Гэта толькі паспрыяла апэратыўнасці прац, у тым ліку, і следчых органаў.

Стваралася ўражанне, што дзяржСМІ працавалі больш інертна — магчыма, чакалі ўказанняў зверху.

Першыя гадзіны пасля трагедыі мы стараліся даць максімум звестак

як найхутчэй, каб выбух немагчыма стала замаўчаць — як дзяржаўныя СМІ ў свой час замаўчалі Чарнобыль. Дый аб падзеях на Плошчы, аб магчымай дэвальвацыі ў дзяржаўных СМІ, на нашу думку, ідзе выключна прапаганда.

У той жа час на сваёй паласе «Каментары і меркаванні» газета дае выказвацца розным бакам, з іх рознымі ацэнкамі.

І што зусім незразумела — якім чынам тая наша публікацыя можа дыскрэдытаваць «органы дзяржаўнай улады». У той нататцы не даецца ацэнкі нічым дзеяннем. Затое дзеянні медыцынскай і выратавальнай службаў былі высока ацэнены ў рэдакцыйным каментары: ён быў прысвечаны іх апэратыўнасці і прафесійнасці (глядзі мінулы нумар).

На нашу думку, нехта зрабіў з мукі слана. І нездарма. Мы расцэньваем папярэджанне як працяг палітыкі, скіраванай на застрашванне незалежных СМІ.

КДБ папярэдзіла рэдактара «Нашай Нівы» аб адказнасці за разгалашванне матэрыялаў следства...

18 красавіка галоўнага рэдактара газеты «Наша Ніва» выклікалі ў КДБ і папярэдзілі аб адказнасці за разгалашванне матэрыялаў следства па справе аб тэракце 11 красавіка.

За апошнія чатыры месяцы гэта ўжо сёмая сустрэча «Нашай Нівы» з КДБ — да гэтага прайшлі чатыры вобшукі, выманне тэхнікі, адзін допыт і адно наведванне для вымання фота-

і відэаматэрыялаў. Цяжка ўявіць сабе, каб у такім рэжыме працавала нейкае выданне ў любой іншай еўрапейскай краіне.

Папярэднія выклікі пераважна былі ў рамках расследавання палітычна матываванай справы аб Плошчы.

«Наша Ніва» забяспечыла адно з самых поўных асвятленняў падзей 19 снежня і 11 красавіка.

...Пракуратура — за публікацыю выказванняў Барадача

Намеснік генеральнага пракурора Беларусі М.Кукліс вынес «Нашай Ніве» папярэджанне за публікацыю ў №14 артыкула «Палкоўнік Барадач: выбухоўку падклалі супрацоўнікі адной са спецслужбаў». Былы палкоўнік вайсковага спецназа выказаў у ім сваё меркаванне аб тым, што за тэрактам мог стаяць хтосьці ва ўладзе, зацікаўлены ў дэстабілізацыі абстаноўкі ў краіне.

На думку пракуратуры, такое меркаванне неабгрунтаванае. «Артыкул утрымлівае... пацверджанні выдумкі пра дзеянні праваахоўных органаў», мяркую пракурор. У артыкуле пракуратура пабачыла дзеянні, «накіраваныя на дыскрэдытацыю беларускай дзяржавы». Інфармацыю ў артыкуле пракуратура разглядае як «недаставерную».

Папярэджанне можа быць абскарджана ў законным парадку.

Сцісла

• Лукашэнка пад «шумок» звольніў ушльвоных чыноўнікаў. Пасаду намесніка старшыні Дзяржаўнага мытнага камітэта пакінуў Васіль Дземянцей. Афіцыйная фармулёўка — «у сувязі з пераходам на іншую працу». Дземянцей у свой час з'яўляўся першым намеснікам старшыні КДБ. Меў дачыненне да расследавання віцебскіх выбухаў у 2005 г. Прынамсі, дакладваў, што «падараваныя затрыманыя». У старшыні ДМК звольнены і яшчэ адзін намеснік — Леанід Досаў. Акрамя таго, «па пагадненні бакоў» пазбавіўся пасады намеснік старшыні Ваенна-прамысловага камітэта Алег Пафераў.

• Двое навучэнцаў Акадэміі кіравання пры прэзідэнце затрыманыя за незаконны абарот алкаголю. У будынку чыгуначнага вакзала станцыі Мінск-Пасажырскі былі затрыманыя 17-гадовы і 18-гадовы жыхары Мінска. У маладых людзей канфіскавана 15 літраў вадкасці з утрыманнем спірту без назвы і дзесяць пачкаў цыгарэт «Беламорканал» без акцызных марак. Паходжанне кантрабанды высвятляецца.

• «Белтэлекам» зніжае з 20 красавіка кошт перадачы дадзеных для інтэрнэт-аператараў на 25%. Інтэрнэт працягвае таннець у Беларусі.

СМ

3 ПОШТЫ РЭДАКЦЫІ

Іспанскі кароль з каралеваю пасля тэракта на станцыі Аточа ў Мадрыдзе абняў на пахаванні кожнага з родзічаў пацярпелых. А іх, ахвяраў, было болей за 200 асоб...

А ў нас? Толькі і чуеш, што палітычныя спекуляцыі на крыві...

Мікола Бусел
(Дуброва, Светлагорскі раён)

25 КРАСАВІКА. 19:00. КЛУБ ГРАФІЦІ
ПАЛАЦ, ЖНІОВ. РЕІКТ. MONKEY BITE

СЛУШНЫ МУЗЫЧНЫ ПАРТАЛ ТУЗІН ГІТОВ (MUSIC.FROMBY.NET)
ПАДТРАІМКА ІНТЭРВ'Ю: КАМІАНІЯ ВУДЗІМА БЕЛАРУСІ (VUDZIMA.ORG)

Самае чытанае на nn.by
за 13 — 19 красавіка

- 1 Лукашэнка: Падараваныя прызналіся, гэта токар і электрык...
- 2 Поўнае відэа меркаванага тэрарыста: 9 хвілінна, ад уваходу ў метро да выбуху
- 3 Лукашэнка наведваў метро, калі там яшчэ ляжалі нежывыя людзі — фота
- 4 Відавочца апісвае відэазапісы камер назірання метро
- 5 Па падарэнні ў здзяйсненні тэракта затрымана ўжо пяць чалавек
- 6 Істэрыя ў лукашэнкаўскіх СМІ: «Апазіцыя — пасобнікі злачынцаў»
- 7 «Кастрычніцкая»: новая плітка выглядае як мемарыял
- 8 Тэрарыст на здымках камеры назірання метро
- 9 Кватэру галоўнага падараванага ў тэракце абшуквалі яшчэ шэсць гадоў таму
- 10 Крыніца: Урад легалізуе ценявы абменны курс рубля

Дактары абвяргаюць інфармацыю, што Шубіч паступіла ў бальніцу позна

Паводле запісаў у прыёмным пакоі, яна была ў бальніцы ўжо а 18.30.

На наступны дзень пасля выбуху ў мінскім метро ў інтэрнэце з'явілася інфармацыя пра дзяўчыну, якая нібыта была дастаўленая ў бальніцу пазней. Яе надрукавала і «Наша Ніва».

Аднак у прыёмным аддзяленні бальніцы ёсць запіс, што дзяўчыну прывезлі на хуткай у 18:25 — 18:30. «Усе яны пачалі прыязджаць першыя ў 18:10, потым у 18:20, у 18:45. Напэўна, апошні дзесьці ў 19:20», — паказвае журнал з запісамі загадчыца аддзялення.

Галоўны доктар клінікі Уладзімір Комаў кажа, што інфармацыя пра дзяўчыну — хлусня: «Па-

чынаючы ад суправаджальнага ліста хуткай дапамогі, ад фіксаванага выкліку самой хуткай дапамогі да паступлення да нас ў прыёмны пакой і да моманту пачатку аперацыі, усё дакументальна пацверджана. Тое, што распаўсюджаная нейкая хлуслівая інфармацыя, — яна не адпавядае рэчаіснасці».

Словы дактароў пацвярджае той факт, што Шубіч фігуруе ў спісах параненых, дастаўленых у 3-ю бальніцу, размешчаным на сайце «Нашай Нівы» а 21.26. Наш рэпарціёр спісваў яго асабіста каля бальніцы.

Сведчанні яе сяброўкі, якая казала, што «бачыла, як Шубіч выносілі, а 23-й гадзіне», можна аднесці на рахунак шокавага стану людзей пас-

ля выбуху.

Гэта не адзіны выпадак памылак у стрэсавай сітуацыі пасля выбуху. Так, нават кампетэнтныя органы спачатку памылкова ўключылі дзве асобы ў спіс памерлых і апублікавалі іх імёны.

У Марыны — чэрапна-мазгавая траўма цяжкай ступені, мноства асколачных ран, пералом нагі. Ёй праведзена аперацыя на вачах.

Просім прабачэння за недакладнасць інфармацыі.

Застаецца пажадаць спадарыні Шубіч найхутчэйшага выздараўлення, а дактарам і ратавальнікам яшчэ раз выказаць падзяку за самаадданую працу.

Рэд.

Не забудзьцеся падпісацца!

Падпіска
праз Рэдакцыю

Цана падпіскі праз Рэдакцыю на месяц складае 7500 рублёў.

Мы рэкамендуем падпісвацца праз Рэдакцыю.

Наша сістэма дастаўкі газеты за 4 гады даказала сваю надзейнасць. Мы зможам дастаўляць Вам газету хутчэй або з той жа хуткасцю, што «Белпошта».

Каб штотыдзень атрымліваць газету, дасылайце адрасы і грошы за газету.

1) Просім усіх ахвотных падпісачца паведамляць у Рэдакцыю свае адрасы і тэлефоны. Гэта можна зрабіць праз: тэлефоны: (017) 284-73-29, (029) 260-78-32, (029) 618-54-84, e-mail: dastauka@nn.by, паштовы адрас: 220050, г.Мінск, а/с 537.

2) Просім у бланку банкаўскага паведамлення ці паштовага пераказу дакладна і разборліва пазначыць адрас, у тым ліку паштовы індэкс і код пад'езда.

Банкаўскія рэквізіты:

ПВУП «Суродзічы», УНП
190 786 828

Аддз. № 539 ААТ «Белінвестбанк», вул. Калектарная, 11, Мінск, код 739
Рахунак атрымальніка:
3012 740 628 011

Від аплата: За газету «Наша Ніва»

Падпіска
праз «Белпошту»

Цана гэтай падпіскі — 8520 руб. на месяц.

Падпісныя індэксы ў каталогу «Белпошты»: для людзей — 63125, для прадпрыемстваў — 631252.

Падпісачца можна на кожнай пошце.

Дзякуй падпісчыкам,
якія падпісваюцца
праз Рэдакцыю

В.С., Інэсе Б., Алене М., Мікалаю С., І.С., В.Ц., Таццяне К., В.Ч., Ірыне М., Зоі М., Валянціне Ш., Л.Г., Г.Г., Р.П., Таццяне Ж., Юліі П., Мікалаю Д., Л.Ю., В.Г., Святлане Х., Міхаілу Е., Вікторыі Ш., Алене М., Ружане Б., К.М., А.З., Уладзіміру Г., В.С., Валянціне Г., Сяргею К., Р.Б., Вользе П., І.З., Ю.В., Анатолю Р., Леаніду Г., Георгію Ш., Ніне Ш., В.Б., Леаніду І., Наталлі Л., Мікалаю К., Станіславу Р., Ф.П., Але К., В.К., Алене Д., Наталлі М., Т.К., Алене Л., Н.Ш., А.Г., А.С., Валянціне Н., Валянціне Л., К.М., Алене М., Анатолю К., Аляксандру С., Міхаілу Ж. Леаніду Л., М.А., Ірыне В., Ірыне Ц., Я.А., Я.Ш., Ю.Л., Паўлу Ч., А.С., Ігару Л., Наталлі М., Аляксандру П., Леаніду Г., Анастасіі С., Аляксандры К. з Мінска.

Лукашэнка: Мразь, падонкі, ідыёты, пятая калона

Аляксандр Лукашэнка чарговы раз абрынуўся на апазіцыю.

«Не трэба тут наводзіць цень на пляцень, — Лукашэнка абверг падазрэнні ў датычнасці ўладаў да тэракта. — Гэта ўсё адно, што, калі палец баліць, каб вылечыць яго, — адарваць сабе галаву. Якім ідыётам трэба быць, каб, напрыклад, мне перакрэсліць усю сваю працу. Бо і я нямала зрабіў для таго, каб у нас было спакойна, нармальна жыць у Беларусі, і гэта — брэнд нашай краіны». «І мне што, трэба было падарваць метро, каб усе казалі: ну вось, Лукашэнка, дзе твая стабільнасць і спакой?»

Кіраўнік дзяржавы назваў «падонкамі» тых, хто заяўляе аб датычнасці ўладаў да тэракта. Па ягоных словах, толькі ідыёты могуць падобным чынам разважаць. Сёння сітуацыя ў краіне «не крытычная, каб пайсці на крайнія меры», — дадаў ён.

«Вы абыходзьце гэтых людзей [якія кажучы, што ўлада магла падобным чынам зрабіць] бокам — яны кажучы так, як яны б зрабілі. Запомніце — гэта страшныя людзі».

У той жа час Аляксандр Лукашэнка заявіў, што падзеі ў Мінску не стануць падставой для расправы над апазіцыяй. «Гэта — блеф, гэта лухта поўная», — заявіў ён і патлумачыў гэта сваімі прынцыпамі: «Я занадта самаўпэўнены, ганарлівы чалавек, я не дазволю сабе такімі метадамі глядзець на гэтую мразь».

Ён ізноў не адбіраў слоў для характарыстыкі сваіх палітычных праціўнікаў: «Сёння ў іх ідзе мышкаванне, барацьба, хто будзе лідарам. Гэтых, так званых новых хвалі, няма. Павылазілі Багданкевіч, Кебіч, Казулін, Лябедзька, якога, дарэчы, выпусціў з турмы [афіцыйна рашэнне прымалася следчымі органамі — «НН»], а ён сёння вякае», — грывеў Лукашэнка. «Гэта ж падонкі. Скажыце лепш дзякуй, што гэты прэзідэнт вас выпусціў з камеры!»

Ён чарговы раз назваў сваіх апанентаў «пятай калонай». Заўважым, што ў дэмакратычных

Людзі нясучь кветкі да станцыі метро «Кастрычніцкая».

краінах папулярныя палітыкі не дазваляюць сабе такіх выразаў на адрас праціўнікаў.

Дарэчы, нейкім чынам трапіў у спіс «падонкаў» і былы прэм'ер-міністр Вячаслаў Кебіч, які актыўнай дзейнасцю даўно не займаецца. Сам Кебіч на гэта сказаў, што ён «не мышкуецца і ў турме не сядзеў». Старшыня АГП Анатоль Лябедзька сказаў,

што даруе Лукашэнку і ў суд падаваць на яго не будзе.

Лукашэнка чарговы раз заявіў, што сярод апазіцыі «ёсць і баевікі». Такімі ён лічыць удзельнікаў хрысціянска-дэмакратычнай арганізацыі «Малады Фронт». «Мы іх ведаем, асабліва маладафронтаўцы, іншыя незарэгістраваныя арганізацыі».

Лідар Беларусі абурэўся за выказванні некаторых апазіцыйных палітыкаў, што «тэракт — гэта спроба адцягнуць увагу ад эканамічных і валютных праблем». Пры гэтым напярэдадні сам Лукашэнка звязаў адсутнасць валюты, праблемы з прадуктамі і тэракт у адзін ланцуг.

Сяргей Геэлага, Зміцер Панкавец

Кудрын працягвае карміць абяцанкамі

Выратавальны крэдыт можа прыйсці цягам месяца.

Расія сумесна з Міжнародным валютным фондам гатовыя аказаць дапамогу Беларусі ў сувязі з аплатным крызісам у краіне, але толькі ў тым выпадку, калі ўрад будзе гатовы працягнуць рэформы, заявіў міністр фінансаў Расіі Аляксей Кудрын у Вашынгтоне.

Кудрын нагадаў, што раней МВФ прапанаваў Беларусі праграму дапамогі, якая засноўвалася на канкрэтных і дастаткова жорсткіх рэформах.

«Праграма была жорсткай, нават больш жорсткай, чым мы маглі б папрасіць, — гэта і замарожванне заробкаў, і скарачэнне расходаў бюджэту, і павышэнне тарыфаў на энерганосбіты ўнутры краіны. Але ўраду Беларусі здалася, што яны перажылі праблемы, і пасля завяршэння праграмы [беларускія ўлады] перайшлі тры абмежаванні, якія стваралі гэтай праграмай. Нам хацелася б дапамагчы Беларусі. Мы лічым, што гэтыя важныя рэформы павінны быць прадстаўлены ў праграме ўрада Беларусі, і тады Расея прыме ўдзел у падтрымцы», — сказаў

міністр, выступаючы на форуме па расейска-амерыканскіх адносінах.

Паводле яго слоў, Расія абмяркоўвае з МВФ пытанні аказання дапамогі Беларусі і гатова «выступіць першым эшалоном падтрымкі». «Спадзяёмся, што пасля гэтага падрыхтоўца ўмовы для ўдзелу МВФ», — падкрэсліў Кудрын.

«Я ведаю, што МВФ цяпер не гатовы даць новую праграму, па крайняй меры, пакуль усе рашэнні па зніжэнні дэфіцыту бюджэту, па курсавой палітыцы не будуць зноў уключаны ў планы

ўрада і не будуць прынятыя. Золатавалютныя рэзервы Беларусі зніжаюцца, і я ведаю, што ўрад Беларусі гатовы да рэформаў. Наколькі гэтая рашучасць будзе рэалізавана, я не магу сцвярджаць дакладна», — заявіў расійскі міністр.

Паколькі заява была зробленая ў Вашынгтоне, то многія паспяшаліся ўбачыць у гэтым дамову паміж Расіяй і ЗША па беларускім пытанні.

Тым не менш, па вяртанні на Радзіму Кудрын сказаў ужо зусім іншае. Маўляў, крэдыт можа паступіць у беларускі бюджэт цягам

месяца. «Праўда, перамовы могуць быць цяжкімі».

Выглядае, што ў Кудрына былі падрыхтаваны дзве версіі адказаў на пытанні пра беларускі крэдыт. Адна — для заходніх слухачоў, другая — для ўнутранага карыстання.

Паводле намесніка старшыні Нацбанка Мікалая Лузгіна, перамовы аб выдзяленні Беларусі крэдыту выйшлі ў вырашальную стадыю. Беларускія ўлады чакаюць расійскі крэдыт, каб выйсці з фінансавай нестабільнасці апошняга часу.

ЗП

«Чарнобыльскі шлях»: без шэсця

У аўторак у Мінгарвыканкаме прайшла сустрэча заяўнікаў штогадовай вулічнай акцыі «Чарнобыльскі шлях» з гарадскімі ўладамі.

На ёй прысутнічалі старшыня аргкамітэта «Чарнобыльскага шляху» Юрый Хадька і сакратар Беларускай хрысціянскай дэмакратыі Дзяніс Садоўскі. Першапачаткова заяўнікі прасілі 26 красавіка ў 18:00 збор на пляцоўцы ля Акадэміі навук і далейшае шэсце па Сурганава да Чарнобыльскай капліцы. Па такім маршруце праходзілі апошнія «Чарнобыльскія шляхі».

Дзяніс Садоўскі кажа, што ў

гарвыканкаме ім выдалі паперу, дзе гаворыцца, што «Акадэмія навук не можа быць месцам масавых акцыяў, бо знаходзіцца бліжэй, чым за 200 метраў ад метро».

Садоўскі ўдакладніў, чаму тады лясць збор на Акадэміі дазволілі. Адказ быў прыкладна такім: тады вырашылі дазволіць, а цяпер — не. Без асаблівага тлумачэння.

У выніку заяўнікам дазволілі толькі мітынг ад 18 да 20 у Парку Дружбы народаў, нават не каля Чарнобыльскай капліцы. Паводле прадстаўніка БХД, у сераду яны збіраюцца размаўляць з міліцыяй, каб людзям дазволілі сабрацца ля капліцы. Дзяніс Садоўскі лічыць адмову Мінгарвыканкама незаконнай.

ЗП

Януковіч выбраў Барозу, але і Лукашэнку таксама

У сталіцы Украіны 19 красавіка пачаўся міжнародны саміт, прысвечаны 25-годдзю катастрофы на Чарнобыльскай АЭС. Лукашэнка сярод гасцей няма.

Справа ў тым, як толькі стала вядома пра саміт і магчымае запрашэнне Лукашэнка, то запрагэставаў старшыня Еўракамісіі Жазэ Мануэль Барозу. Ён сказаў, што не хоча знаходзіцца на адным мерапрыемстве з кіраўніком Беларусі.

Выглядае на тое, што ўкраінцы выбралі Барозу. Таксама ў гэтыя дні ў Кіеве старшыня ААН Пан Гі Мун, генеральны сакратар Рады Еўропы, кіраўнік МАГАТЭ, прэзідэнты Польшчы, Казахстана, Венгрыі, Харватыі. ЗША будзе прадстаўляць інтэлектуал Збігнеў Бжасінскі.

Тым не менш, асобная праграма для Лукашэнка таксама плануецца. Ён наведае Украіну ў іншы дзень. 26 красавіка прэзідэнты Украіны, Расіі і Беларусі наведаюць Чарнобыль.

ЗП

Сцісла

- У Маладзечне пераносяць камень «Пакутнікам за волю і незалежнасць». Пра гэта «НН» паведаміў маладзечанец Валянцін Цішко. Валун-помнік перавезлі ў цэнтральны парк. Пакуль невядома, дзе ён там будзе ўсталяваны. На цэнтральнай плошчы горада яго ў свой час паставілі пры мэру Генадзю Карпенку. Цяпер жа ён «не ўпісаўся» ў канцэпцыю рэканструкцыі цэнтра да будучых «Дажынак».

- Шушкевіч зноў намінаваны на Нобелеўскую прэмію. З гэтай ініцыятывай выступіў Эмануэліс Зінгерыс, старшыня Камісіі па міжнародных справах Сойма Літвы. Разам з ім на атрыманне Нобелеўскай прэміі міра намінаваныя палітыкі, якія падпісалі Белавежскія пагадненні ў 1991 годзе, — былы прэзідэнт Украіны Леанід Краўчук і былы дзяржаўны сакратар Расійскай Федэрацыі Генадзь Бурбуліс.

ЗП

Пракаповіч перанёс складаную аперацыю на сэрцы

Ягонья абавязкі перайшлі да «ціхага выканаўцы» Юрыя Алымава.

Месяц таму Пётр Пракаповіч аптымістычна абяцаў: «Пакуль я з'яўляюся старшынёй праўлення Нацбанка, ніякай разавай аднамантавай дэвальвацыі ніколі не будзе». Цяпер «умова» стабільнасці знятая — фактычна Герой Беларусі больш не кіруе галоўным банкам краіны.

Як стала вядома, Пётр Пракаповіч яшчэ некалькі дзён таму знаходзіўся ў РНПЦ «Кардыялогія». «Гэта праўда, — пацвердзіў інфармацыю дырэктар медыцынскага цэнтру акадэмік Аляксандр Мрочак. — Аперацыя была складанай. Пракаповічу замянілі сардэчны клапан. Але ўсё прайшло ўдала». Пасля выпіскі Пракаповіч мае адправіцца на доўгую рэабілітацыю ў санаторый для сардэчнікаў «Аксакаўшчына», што пад Ракавам, за 30 кіламетраў ад сталіцы.

Першы сярод роўных

Пасля аперацыі старшыня Нацбанка ягонья паўнамоцтвы перайшлі да двух першых намеснікаў: Юрыя Алымава і Мікалая Лузгіна. Па словах кіраўніка ўпраўлення інфармацыі Нацбанка Анатоля Драздова, абавязкі Пракаповіча выконвае менавіта Алымаў. Лагічна, калі ўлічыць, што менавіта ён некалькі тыдняў таму адпраўляўся разам з міністрам фінансаў Андрэем Харкаўцом «выбіваць» грошы з Расіі.

Алымаў — абсалютна непублічная асоба. Дастаткова сказаць, што ва ўсім інтэрнэце знаходзяцца два здымкі банкіра. Больш спасылкаў знойдзеш нават пра ягонага поўнага цэзку — лідара падмаскоўнай злачыннай групы. Дый інфармацыя пра тое, што менавіта ў ягоныя рукі перайшла ўлада ў Нацбанку, нават не з'явілася ў дзяржаўных СМІ.

Юрый Алымаў.

Кіргізская радзіма, расійская адукацыя

Юрый Алымаў нарадзіўся ў 1957 годзе на тэрыторыі цяперашняга Кыргызстана. Скончыў Ленінградскі фінансавы эканамічны інстытут імя Вазнясенскага, пасля чаго ў 1985 годзе адправіўся працаваць у беларускі Светлагорск. Там ён

зрабіў кар'еру, падняўшыся ад старшага эканаміста Светлагорскага гарадскога фінансавага аддзела да намесніка старшыні Светлагорскага гарвыканкама на пачатку незалежнасці. У 1993–1997 Алымаў быў намеснікам гомельскага абласнога кіраўніка «Беларусбанка», далей пераехаў у Мінск, стаўшы намеснікам старшыні банка.

Як і Пракаповіч, Алымаў прыйшоў у Нацбанк у 1998 годзе. Праз тры гады стаў першым намеснікам кіраўніка галоўнага банка краіны. У свой час Алымаў атрымаў другую вышэйшую адукацыю, скончыўшы Акадэмію кіравання пры Савеце Міністраў.

«Ціхі выканаўца»

Што пра Алымава мяркуе былы старшыня Нацбанка Станіслаў Багданкевіч? Якіх пазіцый прытрымліваецца банкір?

«Гэта ціхі выканаўца, пра якога я не магу сказаць нічога — ні добрага, ні дрэннага», — спрабуе ўзгадаць хоць нешта Багданкевіч. Па яго словах, ад Алымава ніколі не сыходзіла ніякай ініцыятывы. А вось іншага намесніка, Мікалая Лузгіна, Багданкевіч хваліць: «Я ведаю, што Лузгін — рыначнік, сапраўдны прафесіянал сваёй справы. Такіх засталася няшмат, яшчэ хіба што Павел Калавур, якога цяпер прызначылі кіраваць «Белзнешэканомбанкам». Гэта мае вучні».

На каго «павесяць» дэвальвацыю?

Фінансісты прызнаюць, што прыныповага адрознення паміж Пракаповічам і Алымавым не будзе — усё роўна старшыня Нацбанка ў цяперашняй Беларусі далёка не самастойная фігура. Але наколькі магчыма, што Алымаву даручаць пачынаць кіраўніцтва з абвалу? «Цалкам рэальна, — каментуе сітуацыю незалежны эканаміст Сяргей Чалы. — Алымаў у гэтай сітуацыі — найлепшы варыянт, бо ў яго менш за ўсіх ідэалагічных «заскокаў».

Яўген Васількоў

Стаўка рэфінансавання — 13%

Падаражэюць крэдыты, але вырастуць і стаўкі па дэпазітах.

320 красавіка стаўка рэфінансавання павялічылася на 1% і складала 13%. Апошняя павелічэнне адбылося 16 сакавіка, тады стаўка вырасла на 1,5%. Гэта прывяло да масавых чутак аб дэвальвацыі.

Летась Нацбанк шэсць разоў зніжаў стаўку рэфінансавання на 0,5%.

Рост стаўкі рэфінансавання павялічыць прыбытак ад рублёвых укладаў. Гэта, на думку прадстаўнікоў Нацбанка, заахвоціць людзей вяртаць у банкі дэпазіты, забраняя апошнім часам. Разам з тым, павялічэнне і стаўкі крэдытаў.

ЯВ

Перадапошнія сярод суседзяў

«Ценявы» курс даляра з'ядае сярэдні заробак беларусаў.

Беларусь па-ранейшаму займае перадапошнія месца сярод суседніх краінаў па памеры сярэдняга заробку. Адставанне складае некалькі разоў, у залежнасці ад таго, на які курс даляра арыентавацца.

Калі верыць афіцыйнай статыстыцы і Нацбанку, то сярэдні заробак беларусаў за люты (апошнія дадзеныя) складае \$470. Калі ж пералічваць даляр па шэрым курсе 3900 рублёў, то ў кішэні беларуса застаецца ўсяго \$370. Пры такім падыходзе сярэдні заробак у Беларусі вяртаецца на ўзровень гадавой даўніны. Такі ж паказчык быў і за

год да аднамантавай дэвальвацыі пачатку 2009 года.

Што ж у суседзяў? Менш за беларусаў усё яшчэ атрымліваюць украінцы. А вось астатнія суседзі адарваліся як мінімум у два разы.

Расія мае сярэднястатыстычныя \$750.

Заходнія суседзі яшчэ багацейшыя. Літоўцы з латышамі трымаюцца прыкладна на адным узроўні, з невялікай перавагай Латвіі, але абедзве краіны не могуць вярнуцца да дакрызісных заробкаў. Тады прыбалты атрымлівалі каля \$1000. Лідары рэгіёна — палякі. Іх сярэдні заробак складае каля \$1260.

Нагадваем, што заробкі прыведзеныя без выліку падаткаў.

ЯВ

Бізнэсу развязваюць рукі

Дзяржава спрабуе трымаць толькі цэны на прадукты.

У Беларусі адмененыя абмежаванні для імпартёраў па цэнаўтварэнні. Раней працаваў ліміт надбаўкі не большай за 30%, цяпер яго не будзе. Выключэнне застаецца толькі для прадуктаў.

Заадно былі адмененыя некаторыя ранейшыя пастановы, якія датычыліся цэнаўтварэння. Напрыклад, больш не рэ-

гулююцца цэны на паслугі па ўсталёўцы ахоўнай сігналізацыі і праходжанні тэхгалюды для аўтамабіляў.

Чарговыя захады па лібералізацыі эканомікі ў беларускіх умовах прыводзяць да адзінага выніку — падаражанняў. Напрыклад, літаральна за тыдзень кошт упакоўкі памперсаў падняўся на 25 тысяч рублёў. А «адпушчаны» тэхгалюды ў першы ж дзень падаражаў на 26%.

ЯВ

Нацбанк не дае веры беларускім рублям

Ад 15 красавіка залатыя зліткі можна купіць толькі за валюту.

Нацыянальны банк змяніў правілы продажу каштоўных металаў. Цяпер, згодна з неабвешчанай інструкцыяй, новыя зліткі «часова» могуць быць купленыя банкам і насельніцтвам толькі за валюту. Унутранае рашэнне супярэчыць Банкаўскаму кодэксу, які сцвярджае, што адзіным законным плацёжным сродкам у Беларусі з'яўляецца беларускі рубель.

Раней «Прэйскурант цэн на мерныя зліткі»,

як бязграмадна названы ён Нацбанкам, утрымліваў цэны як у беларускіх рублях, так і ў далярах. Прычым курс пераліку прымяняўся афіцыйны — 3045–3050 рублёў. Цяпер засталіся толькі цэны ў далярах.

Насельніцтва ўспрымала золата і срэбра як альтэрнатыву дэфіцытнай валюце. Аб'ём продажу залатых зліткаў у I квартале 2011 года вырас у 4 разы супраць I квартала 2010 года і склаў 680 кілаграмаў. Даходзіла да таго, што беларусы прапаноўвалі літоўцам расплаціцца за аўто зліткамі з золата.

ЯВ

Статыстычная хіба

Лукашэнка, мякка кажучы, памыліўся.

«У Беларусі складскія запасы прадукцыі за апошнія тры месяцы скараціліся на 25%», — заявіў Аляксандр Лукашэнка падчас прамовы на «суботніку».

Белстат, аднак, дае зусім процілеглыя звесткі — за студзень—сакавік аб'ём запасаў вырас з 5 да 6,72 трыльёна рублёў. Замест змяншэння на 25% насамрэч адбылося павелічэнне на 34%!

ЯВ

Сцісла

• «Беларусь не зможа пазбегнуць дэвальвацыі», — такую думку выказаў кіраўнік расійскага «Ашчадбанка» Герман Грэф. Ён перакананы, што гэта будзе добра для эканомікі.

• **Інфляцыя выканала гадавы план да сярэдзіны красавіка.** Паводле падлікаў Белстата, за 12 дзён красавіка цэны выраслі на 1,7%. Лідарамі падаражання сталі капуста (19%), проса (11%) і алей (9%). У цэлым ад пачатку года

спажывецкія цэны выраслі на 7,9% пры гадавым прагнозе 7,5–8,5%. Незалежныя эканамісты лічаць, што рэальны рост яшчэ вышэйшы за афіцыйныя паказчыкі.

• **За сакавік аб'ём пратэрмінаваных крэдытаў у валодзе вырас у 2,5 разы.** На 1 красавіка аб'ём пратэрмінаванай запавычанасці банкаў і кліентаў па крэдытах і іншых аперацыях дасягнуў 172,4 мільярда рублёў. Па афіцыйным курсе даляра гэта складае каля \$56 мільянаў. Яшчэ месяц таму гэты паказчык склаў 71,7 мільярда рублёў

(\$24 мільёны). Дэфіцыт валюты прывёў да таго, што літаральна за месяц запавычанасць павялічылася ў два з паловай разу.

• **Усё для ваплага здароўя.** Беларусь павялічыць мінімальныя цэны на гарэлку і спірт. З 31 мая рознічны кошт гарэлки складзе 9400 рублёў за бутэльку. Рост цаны складае амаль 10%. Падаражалі і цыгарэты. З 16 красавіка цэны на тытунёвую прадукцыю фабрыкі «Нёман» выраслі на 2–20%.

ЯВ

Палітычны працэс

Зняволеных за Плошчу будучь судзіць вялікімі порцыямі.

На фінальную стадыю выходзіць крмінальная справа супраць удзельнікаў падзеяў на Плошчы 19 снежня. Матэрыялы справаў усіх палітвязняў, што знаходзяцца за кратамі, ужо перададзены ў суды. Не выключана, што працэсы пачнуцца ў адзін дзень. Тым не менш, даты разгляду яшчэ не прызначаны.

У першай крмінальнай справе аб'яднаныя кандыдаты ў прэзідэнты Мікола Статкевіч, Дзмітрый Ус, а таксама шараговыя дэманстранты Андрэй Пазняк, Аляксандр Класкоўскі, Аляксандр Квяткевіч, Арцём Грыбоў і Зміцер Буланаў. Апошні меў за кратамі вялікія праблемы са здароўем, у яго хвароба саставаў. Толькі нядаўна яго выпісалі з турэмнага шпіталю.

Класкоўскага, апроч масавых беспарадкаў, таксама будучь судзіць па арт. 369 «Знявага прадстаўніка ўлады» і арт. 382 «Самавольнае прысваенне звання або ўлады службовай асобы». Класкоўскі выйшаў на Плошчу ў міліцэйскай форме. Тым часам ад Міколы Статкевіча ўжо два тыдні няма лістоў.

Уладзімір Хамічэнка (агент «Навушнік»), архівіст Зміцер Дрозд, маладафронталец з Гродна Аляксандр Кіркевіч, Андрэй Пратасея, Павел Вінаградзеў аб'яднаны ў іншую справу. Вельмі стракатая кампанія. Дрозд працаваў у выбары на Саннікава, Вінаградзеў — на Някляева, Кіркевіч дапамагаў Статкевічу. Няўжо ўсе яны дзейнічалі ў папярэдні змовы?

Вінаградзеў, апроч асноўнага артыкула, абвінавачваецца яшчэ ў абразе нацыянальных сімвалаў (спаліў

пудзіла Лукашэнкі — магчыма, з чырвона-зялёнымі атрыбутамі).

Кандыдат у прэзідэнты Андрэй Саннікаў будзе праходзіць па справе разам з Іллёй Васілевічам, Алегам Гнедчыкам, Фёдарам Мірзаянавым, Уладзімірам Яроменкам. Саннікаў абвінавачваецца ў арганізацыі беспарадкаў, астатнія — ва ўдзеле.

Бацька Фёдара Мірзаянава — расіянін. Ён звярнуўся да пасольства гэтай краіны, каб яны назіралі за гэтым працэсам.

А вось жонка Саннікава Ірына Халіп будзе праходзіць у адной справе з сусаршынёй БХД Паўлам Севярынцам і сацдэкам Сяргеем Марцалевым. Паводле мамы Ірыны Люцыны Халіп, яе дачка нават не ведае асабіста Марцалева, але нешта супольнае ў іх крмінальнай справе знайшлі. Гэтай «тройцы» абвінавачванне было перакваліфікаванае з «масавых беспарадкаў» у «дзеянні, што груба парушаюць грамадскі парадак».

Па такім самым артыкуле будучь судзіць Уладзіміра Някляева, Андрэя Дзмітрыева, Аляксандра Фядуту, Насту Палажанку, Віталія Рымашэўскага і Сяргея Вазняка. Апошняму інкрымінуць яшчэ «за ведама лжывыя паказанні».

А вось Змітра Бандарэнку (кардынатар «Хартыі-97») чамусьці вылучылі асобна. На мінулым тыдні Змітру дазволілі спатканне з жонкай Вольгай. Бандарэнка перадаў праз Вольгу, што бацьчыць толькі адзін шлях вырашэння эканамічных і палітычных праблем у краіне, — вываляць вязняў і садзіцца за стол перамоваў.

Ну і ўрэшце, яшчэ па адным працэсе будучь праходзіць Дзмітры Даронін, Сяргей Казакоў, Уладзімір

У дзень выбараў дзясяткі тысяч людзей выйшлі на вуліцы, каб пратэставаць супраць парушэнняў правоў чалавека і крадзяжу галасоў.

Лобан, Віталь Мацукевіч, Яўген Саркрат, Алег Федаркевіч.

Такім чынам, ужо бліжэйшым часам чакаецца сем палітычных працэсаў. Нясны лёс тых палітыкаў, што былі вызвалены з СІЗА, але абвінавачванні супраць якіх не былі знятыя (Анатоль Лябедзька, Алег Корбан, Аляксандр Арастовіч, Уладзімір Кобец, Анатоль Паўлаў). Паўторныя абвінавачванні супраць гэтых людзей вылучаны не былі.

Кандыдат у прэзідэнты Аляксандр Міхалевіч і рэдактарка сайта «Хартыі-97» Наталія Радзіна выехалі за межы краіны, таму за адсутнасцю абвінавачаных судовыя працэсы

супраць іх наўрад ці адбудуцца. Дарэчы, месцазнаходжанне Радзінай па-ранейшаму невядомае.

Падвешаны стан яшчэ ў аднаго кандыдата ў прэзідэнты — Рыгора Кастусёва. З яго не здымаюць статус падазраванага ў справе, але і не прад'являюць абвінавачванні. У Кастусёва праз гэта ўзнікаюць складанасці. Ён працуе ў Расіі, але не можа выехаць за мяжу, бо знаходзіцца пад падпіскай.

Яшчэ восем чалавек па справе 19 снежня ўжо былі асуджаныя. Частка з іх ужо адбывае пакаранне ў калоніях. Аляксандр Атрошчанкаў — у «Віцебсе», Аляксандр Малчанаў — у

Магілёве, Зміцер Новік — у Бабруйска, Васіль Парфянкоў — у Оршы. Мікіта Ліхавід чакае разгляду касацыйнай скаргі.

Зміцер Мядзведзь знаходзіцца на «хатняй хіміі», а грамадзяне Расіі Арцём Брэус і Іван Гапонаў абышліся штрафамі.

Агулам па крмінальнай справе за ўдзел у Плошчы праходзіць 48 чалавек. Зміцер Дашкевіч і Эдуард Лобаў былі асуджаныя па паралельнай справе асобна. Яшчэ некалькі чалавек распушталіся ў рамках крмінальнай справы аб Плошчы, але паспелі схвацца за мяжой.

Зміцер Панкавец

Гродзенскі журналіст выбраў турму «дзеля дзяцей»

Андрэй Пачобут адзначыў дзень нараджэння ў вязніцы. Яго вінавацяць у паклёпе на Лукашэнку.

У суботу 16 красавіка карэспандэнт польскай Gazety Wyborczej Андрэй Пачобут адзначыў 38-годдзе. Дзень нараджэння ён правёў за кратамі СІЗА гродзенскай турмы. Журналіста вінавацяць у абразе Лукашэнкі і паклёпе на яго.

Пачобут знаходзіцца ў турме ад 6 красавіка, калі ён быў затрыманы на дарозе ў Мінск, дзе збіраўся паўдзельнічаць у тэлемостве прадстаўніцтва Еўракамісіі з дэлегацыяй Еўрапарламента па сувязях з Беларуссю.

Андрэй Пачобут меў магчымасць з'ехаць з Беларусі, калі быў яшчэ ў стагусе падазравана-

га па першай справе — за абразу кіраўніка краіны. Яго неаднойчы пыталі пра гэта калегі. Мог бы на час перапыніць пісаць, але замест гэтага апублікаваў у «Выборчэй» гутарку з Алесем Міхалевічам пад загалоўкам «Лукашэнка як тэрарыст». У гутарцы з карэспандэнтам радыё «Свабода» жонка журналіста Аксана Пачобут патлумачыла, чаму ён не з'ехаў і не перастаў пісаць вострыя артыкулы: «Казаў, што ён

гэта робіць і дзеля дзяцей, каб яны не саромеліся, каб яны маглі ім ганарыцца ў будучыні».

Тым часам Gazeta Wyborcza разаслала ў міжнародныя журналісцкія і праваабарончыя арганізацыі, у замежныя СМІ ліст з патрабаваннем неадкладнага вызвалення Пачобута. Калі пад ім будучь сабраныя подпісы, ліст перададуць у пасольства Беларусі ў Варшаве.

Сямён Печанко

Дзень нараджэння — добрая нагода падтрымаць палітвязня віншавальнай тэлеграмай альбо паштоўкай. Іх можна накіраваць на адрас: 230023, Гродна, вул. Кірава, 1, СІЗА №1. Пачобуту Андрэю Станіславічу.

Рэдактара «Салідарнасці» дапыталі па справе выбуху ў метро

Раней яго папярэдзілі за «распаўсюд неабгрунтаванай інфармацыі» аб выбуху ў метро.

16 красавіка галоўнага рэдактара інтэрнэт-газеты «Салідарнасць» Аляксандра Старыкевіча дапыталі ў пракуратуры ў якасці сведкі па справе выбуху ў метро. Пры допыце прысутнічаў адвакат журналіста. Па словах Старыкевіча, яго выклікалі па тэлефоне, без пошты, але ён вырашыў ісці. Ён мяркуюе, што пракуратура магла атрымаць загад дапытаць пэўнае кола асобаў.

Журналіст не выключае, што гэта звязана з загадам Лукашэнкі дапытаць усіх у рамках крмінальнай справы. «Магчыма, гэтыя так званыя палітыкі ад пятай калоніі нам раскрыюць карты і пакажуць, хто ж замовіў? Можна, хтосьці і з уладаў? Усіх

дапытаць. У межах крмінальнай справы ўсіх прыцягнуць і дапытаць, нягледзячы ні на якую дэмакратыю і крыкі і стогны замежных пакутнікаў. Матэрыялы ёсць. Бярыце, даследуйце, няхай тлумачаць, адкуль у іх гэта інфармацыя», — заявіў на мінулым тыдні Лукашэнка.

СП

Будзімір спыніў галадоўку

Эстафету перанялі іншыя блогеры, якія прапануюць галадаць «да поўнага вызвалення палітвязняў» па чарзе.

18 красавіка на 20-ы дзень галадоўкі блогер Дзмітрый Галко спыніў сваю акцыю. «Сёння, у юбілейныя дваццаць дзень галадоўкі, я прыняў рашэнне яе спыніць. Нягледзячы на тое, што патрабаванні мае не былі выкананыя нават часткова, ніякіх «станоўчых сігналаў» ад улады я не атрымаў, а грамадска-палітычная сітуацыя за гэты час і зусім дайшла да ручкі», — напісаў у сваім блогу Будзімір. Ён патлумачыў, што не бачыць сэнсу працягваць палітычную галадоўку без салідарных дзеянняў.

«Скажыце шчыра, вы, тыя, хто з надзеяй чакаў вельмі верагоднага фатальнага зыходу маёй галадоўкі, хоць бы вас мая смерць прымусіла б выйсці на вуліцы і біцца да канца? Толькі я вам не хапае, каб напоўніцца расшучасцю? Баюся, не хапае чагосьці іншага. Неабавязкова «по-

раку ў парахаўніцах», проста сітуацыя не саспела, ды і вас асабіста адчай не ўзяў за горла, межы «ўнутранай Манголіі» ўсё яшчэ досыць шырокія, эканамічна ў большасці з вас усё не так і дрэнна ... У любым выпадку, заведамае самагубства, у што непазбежна ператваралася бестэрміновая галадоўка без салідарных дзеянняў у падтрымку яе патрабаванняў, у мае планы не ўваходзіла».

Сваю акцыю блогер распачаў 30 сакавіка, патрабуючы вызвалення Мікіты Ліхавіда, асуджанага за ўдзел у падзеях 19 снежня. На 19-ы дзень галадоўкі блогерка petra-leleka прапанавала галадаць па чарзе. «Галадоўку трэба зрабіць агульнай, г.зн. эстафетнай. Гэта дазволіць працягваць яе да таго часу, пакуль сапраўды не будзе ў краіне выпушчаны апошні палітзняволены. Урэшце, сілы волі пагаладаць хоць бы адзін дзень хопіць у кожнага». Будзімір адгукнуўся на гэта ў сваім дзённіку наступным чынам: «Адважвайцеся. Нельга, каб пра палітвязняў забывалі».

СП

Аляксандр Глеб: «Я не хачу заставацца ў «Бірмінгеме»

Пра гэта беларускі паўабаронца сказаў у інтэрв'ю брытанскай прэсе.

— Мне тут падабаецца бавіць час, але стыль футбола не зусім пасуе. «Барселона» — найлепшы клуб у свеце, але там цяжка сябе праявіць, калі ты не іспанец. Вядома, мне падабаецца «Арсенал», ён заўсёды ў маім сэрцы. Калі з'явіцца шанец вярнуцца ў «Арсенал», то я паспрабую яго выкарыстаць».

Аляксандр Глеб — найлепшы футбаліст Беларусі апошняга дзесяцігоддзя. Ягоны зорны час прыпаў на гульні ў складзе лонданскага «Арсенала», дзе ён быў адным з лідараў. Потым наш суайчыннік перайшоў у «Барселону», але так і не змог загуляць у славетным каталонскім клубе.

Апошнія два сезоны ў складах «Штутгарта» і «Бірмінгема» Глеб паказваў гульні, далёкую ад адпаведнай. Паводле трансферных чутак, актыўны інтарэс да беларуса праяўляе расійскі «Краснадар».

Зміцер Панкавец

Спорт сцісла

- **Беларуская «класіка».** «Новы беларус» Рэнан Брэсан стаў аўтарам адзінаго гола ў сустрэчы БАТЭ і мінскага «Дынама» (1:0). У нашым чэмпіянаце гэта два самыя прынцыповыя супернікі.
- **ФК «Баранавічы» бяруць у банк крэдыт,** каб заявіцца ў першую лігу чэмпіяната Беларусі па футболе. У шэрагу каманд ніжэйшых ліг у міжсезонне ўзніклі фінансавыя праблемы. Нясвіжскі «Верас» і шклоўскі «Спартак» былі ўвогуле вымушаны зняцца з першынства.
- **Без Арамнава.** У Казані прайшоў чэмпіят Еўропы па цяжкай атлетыцы. Беларусы на ім змаглі заваяваць тры залатыя медалі (адзін вялікі і два малыя ў асобных практыкаваннях) Настасі Новікавай. А таксама малыя медалі Станіслава Чадовіча (срэбра) і Міхаіла Аўдзеева (бронза). У агульным заліку нашы трэція. Больш медалёў толькі ў Расіі і Турцыі. Таленавіты беларускі атлет Андрэй Арамнаў прапусціў чэмпіят праз дыскваліфікацыю за паленне марыхуаны.

ЗП

«Куплю даляры!»

Такія аб'явы з'яўляюцца ў інтэрнэце ўсё часцей.

Гэтым разам рэклама дабралася да галоўнай старонкі самага папулярнага беларускага партала tut.by.

«Купім валюту на выгадных умовах! Буйны імпарцёр пастаянна зацікаўлены ў набыцці валюты на міжбанкаўскім рынку. Толькі для юрыдычных асобаў».

Рэальны курс даляра на міжбанку перавышае 4000 рублёў.

Яўген Васількоў

КУПИМ ВАЛЮТУ На выгодных условиях! +375 29 -54-67
Крупный импортер постоянно заинтересован в приобретении валюты на межбанковском рынке!

Глядзі і слухай Ведзжэ Эксклюзіў 15 красавіка 2011 года

Дас.

На Вялікдзень сіноптыкі абяцаюць дажджы

24 красавіка святкаваць будуць праваслаўныя і каталікі разам.

Надвор'е можа падсваць Вялікдзень, які сёлета, як і год таму, разам святкуюць каталікі, праваслаўныя і пратэстанты. Цэлы тыдзень у Беларусі будзе суха і сонечна, а вось на выхадныя, згодна з папярэднімі прагнозамі сіноптыкаў, у Беларусь завітаюць дажджы. Яны пройдуць у Брэсце, Гомелі (тут чакаецца навалніца) і Гродне. Самае цёплае надвор'е чакаецца ў Брэсце — да 17 градусаў цяпла, самае халоднае — у Віцебску — да 13 градусаў.

Вялікдзень — дзень уваскрасення Ісуса Хрыста. Напярэдадні свята ці на самым яго пачатку людзі нясуць асвячаць у храм розныя стравы: хлеб, яйкі, пірагі, мяса, сыр, соль.

СП

Інсцэнаваны Крыжовы шлях у Мінску прысвяцілі памяці ахвяраў выбуху ў метро

Трагедыя «павінна кансалідаваць, а не дзяліць наша грамадства», — заявіў мітрапаліт Кандрусевіч.

15 красавіка адбыўся інсцэніраваны Крыжовы шлях на Кальварыйскіх могілках у Мінску. Сёлета яго прысвяцілі ахвярам тэракта ў мінскім метро 11 красавіка.

Па сканчэнні інсцэніроўкі арцыбіскуп Тадэвуш Кандрусевіч,

мітрапаліт Мінска-Магілёўскі, правёў святую імшу.

«Гэта сімвалічна, што ў Мінску ёсць Кальварыя. Метро стала новай мінскай Кальварыяй», — адзначыў мітрапаліт. На яго думку, трагедыя ў метро «павінна кансалідаваць, а не дзяліць наша грамадства, бо толькі ў адзінстве сіла».

Традыцыя праходзіць па месцах, звязаных з крыжовым шляхам Хрыста, узнікла ў Ерусаліме ў першыя стагоддзі хрысціянства. З часам інсцэніраваны праход Крыжовага шляху сталі ладзіць

у многіх цэрквах і касцёлах.

У Мінску Крыжовае шэсце ладзіцца традыцыйна на Кальварыйскіх могілках напярэдадні апошняга нядзелі Вялікага посту.

Сёлета інсцэніроўка Крыжовага шляху адбудзецца таксама ў Вялікую сераду 20 красавіка на пляцоўцы перад святыняй Найсвяцейшай Тройцы (св. Роха), што на Залатой Горцы. Містэрыя распачнецца а 18-й, пасля чаго адбудзецца святая Імша.

Сямён Печанко

IN MEMORIAM

Бацька малекулярнага мадэлявання

Памёр навуковец Станіслаў Галакціёнаў.

10 красавіка не стала выдатнага беларускага навукоўца Станіслава Галакціёнава. Ён памёр у 74 гады ў Алабаме.

Стась Галакціёнаў займаўся малекулярнай біялогіяй, працаваў з першымі ЭВМ, для якіх рыхтаваў праграмы па біялогіі, звязаныя з

вызначэннем структур малекул, а тады гэтая тэма была зусім новай і надзвычай актуальнай. Ён стаў адным з заснавальнікаў той дысцыпліны, якая цяпер называецца малекулярным мадэляваннем. Галакціёнаў пачынаў працу ў Інстытуце біялогіі НАН Беларусі, дзе вакол яго, тады кандыдата навук, спантанна сабралася група маладых навукоўцаў, якія даволі хутка атрымалі прызнанне ў навуковай супольнасці. Жыццё ж тым часам было складанае — заробак малодшага навуковага супрацоўніка складаў трохі больш, чым заробак прыбіральчыцы. Пры гэтым атмасфера працы ў групе Галакціёнава заставалася лёгкай і прыемнай. Як кажуць сябры, працаваць з ім нават у такіх няпростых умовах было адно задавальненне.

Ягонае меркаванне было аўтарытэтным нават для масцітых

маскоўскіх прафесараў ужо тады, калі Галакціёнаў быў простым кандыдатам навук — нетрывіяльны падыход да навукі забяспечыў яму вядомасць. У 70-х ён абараняе доктарскую і паглыбляецца ў працу. Выходзіць некалькі ягоных кніг.

У 90-х Стась Галакціёнаў па сямейных абставінах з'ехаў у Злучаныя Штаты, дзе працягваў працаваць у Сэнт-Луісе, і ў хуткім часе стаў навуковай славуццю і ў Амерыцы. Разам з ім працавалі і ягоныя паплетнікі з той самай групы Галакціёнава, якія таксама эмігравалі. Калі амерыканскі прафесар, класік малекулярнай біялогіі Гаральд Шэрага даведаўся пра вынікі навуковых прац Галакціёнава па структуры лінейных пептыдаў, то вельмі перажываў, што праз жалезную заслону не змог даведацца пра іх раней. Прызнанне Галакціёнава

стала міжнародным — яго працы па біялогіі перакладаліся на еўрапейскія мовы. Сам вучоны таксама вывучаў мовы, нават перакладаў з японскай. Пры гэтым у яго ніколі не было цягі да кар'еры, якая рэгулярна перашкаджае вучонаму. Ён ведаў сабе кошт, таму засяроджваўся на навуцы, а не на кар'еры. Таксама Галакціёнаў займаўся вывучэннем гісторыі біялогіі ў Беларусі, нават прысвяціў першым беларускім біёлагам адну з кніг.

Актыўную працу Галакціёнаў працягваў да 2001 года, калі ў яго здарыўся інсульт.

Сябры могуць раскаваць пра Галакціёнава гадзінамі. Гэта быў вельмі лёгкі чалавек, з шыкоўным пачуццём гумару, а таксама з бясспрэчнай элігантнасцю. Апошняя якасць перадалася яму ад маці, пэўную ролю адыгралі і ягоныя шляхетныя карані. Элігантна

ён выглядаў нават з дзікаватай чырвонай валізкай з піўнымі бутэлькамі, калі проста ішоў па вуліцы. Нават цяжкахворым ён не дазваляў хваробе ўзяць над ім верх і імкнуўся жыць паўнаважым жыццём. У Алабаме ён час ад часу выпускаў друкаваную газетку для кола сяброў, яна называлася «Дахадзьяга Weekly і Daily Воіплі», дзе з гумарам раскаваў пра апошнія падзеі свайго жыцця.

У Мінску на кухні ў яго вісеў «партрэт пеўня», якога Галакціёнаў намаляваў маслам. Сябры кажуць, што пень выглядаў, як жывы.

Крэміраванне славутага навукоўца адбудзецца 20 красавіка. Ягоны прах пахаваюць ля дрэва ў маленькім мемарыяле батанічнага сада горада Мобіля — менавіта такое пахаванне, па меркаванні блізкіх людзей, больш за ўсё пасуе духу Стася Галакціёнава.

Юрась Ускоў

Дагаворны курс валюты: для ўсіх ці не для ўсіх?

«Дагаворны курс» павінен распаўсюджацца і на рынак наяўнай валюты.

Новы курс даляра, які неўзабаве атрымае Беларусь, нікім чынам не дапаможа насельніцтву. Купіць валюту па-ранейшаму можна будзе толькі незаконна, а прадаць — альбо нявыгадна, альбо выгадна і незаконна.

Калі заўтра будзе абвешчаны новы «ценыны» курс — няхай ён складзе ўсяго 3800–3900 рублёў, хоць рынак ужо аперыруе большымі лічбамі, — беларусы ўсё адно адчуваюць сябе падманутымі. Таму што атрымаць за адарваных ад сэрца \$100 усяго 310 тысяч рублёў замест 350 тысяч — як мінімум непрыемна і крыўдна.

Правілы гульні, а значыцца і курс даляра, павінны быць аднолькавымі для ўсіх. «Льготныя» лекі і газ — гэта добра. Але чаму дзяржава застаецца спонсарам для кагосьці далёкага і нябачнага, пакідаючы ў проігрышы людзей? Калі Нацбанк пойдзе на «дагаворны курс», то гэтая дамова мусіць закранаць усіх — і імпарцёраў, і бабулку з шматгадзіннай чаргі каля вакзальнага абменніка.

Калі абменнікі будуць прымаць у насельніцтва валюту па курсе, ніжэйшым за цэныны, гэта выкліча масавае пачуццё крыўды.

Людзі падсвядома будуць успрымаць гэта як падман. Тое, што недзе там газ і лекі купляюць па ніжэйшым курсе, — гэта далёка, гэтага не заўважна. А вось тут мне прыходзіцца здаваць даляры па 3100, хоць я ведаю, што на міжбанку іх прадаюць па 4500.

Калі Нацбанк пойдзе на «дагаворны курс», то гэты курс мусіць распаўсюджацца і на рынак наяўнай валюты.

Яўген Васількоў

Каля абменнікаў стаяць безнадзейныя чаргі.

Сумленне ёсць?

Піша Наталка Бабіна.

Калі слухала і чытала паток абвінавачванняў у адрас незалежных СМІ і нейкай «пятай калоні» — пасобнікаў злачынцаў, — які ліецца з розных афіцыйных вуснаў, успомніўся эпізод з рамана Булгакава «Майстар і Маргарыта». Майстар расказвае пра цкаванне яго ў газетах: «Штосьці на рэдкасць фальшывае і няўпэўненае адчувалася літаральна ў кожным радку гэтых артыкулаў, нягледзячы на іх грозны і ўпэўнены тон. Мне ўсё здавалася — і я не мог ад гэтага пазбавіцца, — што аўтары гэтых артыкулаў ка-

жуць не тое, што яны хочуць сказаць і што іх лютасць выклікаецца менавіта гэтым».

Гэтыя фальш і няўпэўненасць вельмі выразна відаць і ў сённяшніх лютых тварах і інтанацыях.

І чым бы ні апраўдвалі сябе сённяшнія Латунскія, Лаўровічы і Арыманы — важнасцю выканання сацыяльнага заказу, слабай воляй, неабходнасцю дабудаваць катэдж на вуліцы Брыльянтавай, — мне здаецца, гэтае апраўданне не будзе ўспрынятае іх сумленнем. Яно ж у іх ёсць?

Успамінаецца і яшчэ адзін эпізод, здзячнення. Я вырастаў маленькай вёс-

цы сярод лесу — чыстага, поўнага характара і гармоніі. Кожны дзень жыцця ў такім лесе — як Божы цуд. Гэтае адчуванне Жыцця як цудоўнага Храма засталася ва мне на ўсё жыццё. Калі да нашай вёскі стала падыходзіць цывілізацыя ў выглядзе дачаў, лес сталі забруджваць. Прыбіраць не паспявалі. Бруд распаўзаўся і засцілаў цуд. І вось аднойчы аднавясковец, не вытрымаўшы, наз'ездзе дарогі ў лес усталіваў фанэрны плакат: «Совість есть? Мусор не выбросишь здесь!»

Калі я слухаю гаваркія галовы па тэлебачанні, мне хочацца спытаць: а вам не страшна за будучыню?

Навукоўцы вызначылі, што колькасць смецця ў прыродзе ўзрастае па парабале, а аднаўленчыя сілы прыроды працуюць па лагарыфмічнай функцыі. Пасля кропкі, дзе парабала ўздымецца над лагарыфмам, — катастрофа, звароту для чалавецтва не будзе. Думаю, дапушчальна экстрапаляваць вынайздзеную заканамернасць і на жыццё грамадства.

Калі я слухаю гаваркія галовы па тэлебачанні, мне хочацца спытаць у гэтых людзей: а вам не страшна за будучыню, якая робіцца сёння? Думаецца, няма вялікай бяды, калі дзеля свайго маленькага асабістага разліку, сацыяльнага заказу, слабай волі, катэджа на Брыльянтавай вы агучыце сёння словы, якія вам загадалі

агучыць? Вам здаецца, што горы прапагандыскага смецця — пустыя бутэлькі ад пластыкавых думак, бітае шкло ідэалагічных клішэ, друз зруйнаваных жыццяў, патоўленыя ў вядры пошласці сляпыя кацяняты каханья — усё роўна будзе перапрацаваныя сіламі добра і стойкасці? Але раптам менавіта вашыя словы стануць тым даважкам, які ўздыме д'ябальскую парабалу за крытычную кропку?

Усё на свеце ўзаемазвязана. Што калі менавіта сённяшняе хлуслівае слова ці ўбогі страх прывядуць да новай бяды?..

...Увогуле, канечне, смецце агіднае — што ў лесе, што ў грамадстве. Але нічога: надзяваеш працоўныя пальчаткі і прыбіраеш.

Лябедзька: 3 токара і электрыка складана зляпіць вобраз грознага ворага

«Мяне ўжо нішто не здзіўляе, — сказаў у інтэрв'ю сайту usrb.org лідар АГП Анатоль Лябедзька. — Калі заўтра скажуць, што прынята рашэнне ставіць кліймо на лбе ўсіх апазіцыянераў ці што аб'яўлена амністыя ўсім палітвязням, я гэтаму не здзіўлюся. Хоць, вядома ж, на таталітарныя паставіў бы хутчэй на першую, чым на другую навіну. Краіна ў шоку. А ў такім стане розум спіць, бушуюць адны эмоцыі. Апазіцыя кінула ў бок улады, улада паказала пальцам на апазіцыю. Пры гэтым апазіцыя ляжыць пад асфальта-

вым катком, якім па чарзе кіруюць кіраўнікі сілавых структур, а ўлада і яе прапагандысты невылазна сядзяць у тэле- і радыёэфіры. Як кажуць у Адэсе, адчуіце розніцу.

Такое адчуванне, што магчымыя выканаўцы гэтага расчаравалі ўладу. Са звычайнага токара і электрыка складана зляпіць вобраз грознага ворага або небяспекі, якая стукае ў дзверы сярэднястатыстычнага грамадзяніна Беларусі. І ёсць спакас ўзмацніць гэты вобраз апазіцыйнай пятай калонай. А заўтра і гэтага камусьці

падасца мала. І ў ролі замоўцы цалкам могуць фігураваць нейкія міжнародныя арганізацыі або асобныя краіны. Вось у такой сукупнасці канцэнтрацыя ворага такая, што можна ўздзейнічаць на ўсіх, ад немаўлят да зусім старых.

У існуючай сітуацыі палітычная апазіцыя, прыхільнікі пераменаў павінны супакоіць краіну і людзей пазітыўнай альтэрнатывай пераменаў, адказамаі, што трэба рабіць у эканоміцы, як арганізаваць правядзенне сумленных выбараў».

СЯРГЕЙ ГУДЭЛІН

3 ПОШТЫ РЭДАКЦЫІ

Дык што для Лукашэнкі святое — насельніцтва ці валюта?

Цытата: «З засекаў мы больш браць не будзем, золатавалютны рэзерв — гэта святое».

А зусім яшчэ нядаўна казаў, што народ — гэта святое. І таму для людзей (у адрозненне ад юрыдычных асоб) ніякіх праблем з набыццём валюты быць не павінна.

Fert

Чуткі часцей спраўджаюцца, чым ілжывыя заявы чынуш!

«Недавер да ўлады і дзяржаўных СМІ дасягнуў залімітнага ўзроўню»

Недавер да ўлады і дзяржаўных СМІ дасягнуў залімітнага ўзроўню. А калі няма адукуль чэрпаць праўдзівую інфармацыю, то простым людзям застаецца сілкавацца толькі чуткамі. І сам жа просты народ і стварае паніку і хвалю чутак. Апазіцыя тут ні пры чым.

Звычайныя бабкі ля пад'ездаў — вось яны «злосныя» панікёркі і парушалыніцы спакою.

І многія разважлівыя людзі вераць чуткам! А чаму вераць?! Таму

што чуткі часцей спраўджаюцца, чым ілжывыя заявы чынуш і ўрада!

Была чутка пра падаражэнне грэчкі — праз пару месяцаў яна і напраўду падаражэла, і вельмі няслаба, чутка пра дэвальвацыю — опа, вось яна, дэвальвацыя. Але ж зноў-такі як на дражджах расце ў цане і г.д.

krem_soda

Некалькі кропак над «і»

Улада нясе непасрэдную і жорсткую адказнасць за ўсё, што здараецца ў краіне. Сам Лукашэнка гэта выдатна адчувае, і ягоныя «філіпікі» — гэта класічны прыклад ужывання тактыкі «напад — най-

лепшая абарона». Дзеля гэтага ён ухіляецца ад прыцягнення да адказнасці кіраўнікоў сілавых структураў, бо хоча падкрэсліць калектыўную адказнасць у форме характэрнай для прымітыўных і асацыяльных супольнасцяў «кругавой парукі». Такім чынам ён спадзяецца забяспечыць ляльнасць сілавікоў у выпадку непасрэднай пагрозы ягонай манаполіі на ўладу (дарэчы, дарма). І яшчэ. Паводле некаторых назіранняў, улада спрабуе цяпер выкарыстаць некаторыя недзяржаўныя выданні дзеля псіхалагічнага падмацавання сваёй прапаганды. Спадаровае журналісты, будзьце пільнымі, не паддавайцеся на правакацыі.

Чытач

Чарга ля абменніка — з 23.00

Мы з жонкай захацелі набыць 200 даляраў. Пайшлі да 9-й раніцы на «Экспа-бел» (жывём блізка). Аказалася, што людзі стаялі ў чарзе ля абменніка з 23.00 учарашняга дня, і мы ў гэтай чарзе — 84-я. Плюнулі і пайшлі назад.

Яўген

Нагадаем, што ў рубрыцы «Меркаванні» публікуюцца артыкулы, якія могуць супадаць, а могуць і не супадаць з меркаваннем Рэдакцыі.

«НН» з радасцю друкуе ў газеце і на сайце www.nn.by чытацкія лісты, водгукі і меркаванні. З прычыны вялікага аб'ёму пошты мы не можам пацвярджаць атрыманне Ваших лістоў, не можам і вяртаць неапублікаваныя матэрыялы. Рэдакцыя пакідае за сабой права рэдагаваць допісы. Лісты мусяць быць падпісанымі, з пазнакай адраса. Вы можаце дасылаць іх поштай, электроннай поштай ці факсам. Наш адрас: а/с 537, 220050 Мінск. e-mail: nn@nn.by. Skype: nashaniva

Таямніца следства

Падазраваныя названы, але застаюцца пытанні. Галоўнае з іх: ці магла група тэрарыстаў-аматараў шэсць гадоў заставацца незаўважнай для ўсіх спецслужбаў? І калі так, то чаму?

Галоўны вынік тыдня пасля тэракта ў мінскім метро — знаходжанне меркаваных злачынцаў. Пра затрыманых ужо праз паўтара сутак пасля трагедыі заявіў намеснік генеральнага пракурора Андрэй Швед.

«Хто токар, хто электрык»

Выканаўцам тэракта, мяркуюць следчыя органы, быў 25-гадовы ўраджэнец Віцебска. Разам з ім быў затрыманы яшчэ адзін хлопец, а таксама дзяўчына.

«Жахліва, але факт: усе гэтыя нягоднікі, хто здзейсніў злачынства, працавалі ў канкрэтных працоўных калектывах — хто токарам, хто электрыкам», — падзяліўся Аляксандр Лукашэнка. Па ягоных словах, затрыманых прызналіся ў здзейсненым а пятай гадзіне раніцы. Чаму ў такі ранні час? Бо былі п'яныя да гэтага часу. Гэтыя самыя людзі прызналіся, што датычныя да ранейшых выбухаў — у Віцебску ў 2005 годзе і ў Мінску ў 2008-м.

Як так удалося, што хлопцаў злавлі настолькі хутка? Афіцыйная версія — выканаўца згубіў пільнасць і выразна «засвяціўся» перад відэакамерамі ў метро і каля метро.

Старшыня КДБ Вадзім Зайцаў кажа, што спецслужбы спрацавалі вельмі аператыўна.

Паводле Зайцава, у мінскім метро была ўжытая асабліва форма выбухоўкі, якая не мае аналагаў. У той жа час, імаверна, выканаўца атрымаў з інтэрнэту веды пра тое, як змайстраваць смяротную прыладу.

Відэа з метро

У КДБ заяўляюць, што затрыманы хлопец напярэдадні наведаў метро для падрыхтоўкі тэракта.

Невядомыя пераслалі тэлеканалу «Белсат» відэазапіс з метро, дзе добра бачны меркаваны выканаўца. У кадрах чалавек у чорнай куртцы і шапцы нясе цяжкую сумку на «Кастрычніцкую».

На іншым відэа, якое даслалі блогеры Zmagarka, выразна відаць, як чалавек з сумкай некалькі хвілінаў круціўся ля калоны метро, але потым узяў сумку і накіраваўся ўглыб станцыі. Далей ён не бачны, не бачна, куды дзелася сумка. Наступныя кадры гэты чалавек круціцца ўжо ў тунэлі, што вядзе з «Кастрычніцкай» на «Купалаўскую». Ад ударнай хвалі выбуху яго прыкрыла сценкай. Мяркуецца, што менавіта адтуль ён мог націснуць на радыёкіраваную прыладу. Пасля падазраваны з'яўляецца ўжо на эскалатары, калі падймаецца з «Купалаўскай» на вуліцу.

Па словах Лукашэнкі, потым ён не паехаў дадому, а накіраваўся да стэлы «Мінск — горад-герой», дзе адбыўся выбух у 2008 годзе. Толькі пасля ён зладзіў дома п'янку.

«Чалавек не дурны, але безініцыятыўны»

Следства па-ранейшаму адмаўляецца называць імёны затрыманых, бо гэта можа пашкодзіць расследванню. Генпракуратура і КДБ напярэдылі журналістаў пра магчымую адказнасць за агалошванне прозвішчаў.

Тым не менш, расійскае інтэрнэт-выданне Life-news назвала імёны імаверных тэрарыстаў. Гэта віцебскія аднакласнікі Д.К., У.К.

«Д.К. і У.К. былі найлепшымі сябрамі ў школе, вучыліся ў адным класе. З іншымі хлопцамі яны амаль не размаўлялі. Д.К. заўсёды быў дзіўным і замкнёным, у школе вучыўся слаба», — расказаў расійскаму выданню аднакласнік затрыманых.

«Цвёрдая пяціёрка ў яго была толькі па хіміі. Вось тут яму роўных не было. Спачатку петагды рабіў, потым стаў майстраваць выбух-пакеты, вельмі магутныя. Ну і У.К. заўсёды дапамагаў яму ва ўсім, быў яго адзіным сябрам».

Хлопцы скончылі ПТВ, пасля чаго ўладкаваліся на Віцебскі завод трактарных запчастак. Д.К. цягам 2009—2010 гадоў служыў у войску. Нядаўна хлопец пераехаў жыць у Мінск.

«Блізкіх сяброў тут не было, і на асабістыя тэмы ён не размаўляў, — кажа адзін з вайсковых начальнікаў затрыманага. — У вольны час глядзеў тэлевізар. Калі я даведаўся, што ён зараз падазраецца ў выбуху, то адразу не мог паверыць. Максимум, што ад яго можна было чакаць, гэта невыкананне даручэнняў. Але каб ён кудысьці ўлез, нешта нарабіў... Ён чалавек не дурны, але безыніцыятыўны. Магчыма, трапіў пад нейкі ўплыў. Бо ён быў абсалютна непрыкметны, такі ціхі сярэднячок. У ім не было ніякіх лідарскіх якасцяў».

«Якую лабараторыю там можна развярнуць?»

«Камсамольская праўда» высветліла, што кватэру падазраванага абшуквалі яшчэ пяць гадоў таму, але нічога падазронага не змаглі знайсці».

«Непрыкметны ён! Яго мала і заўважалі. Не піў, не курыў. Ва ўсякім выпадку, заўважаны не быў. Працу рабіў спраўна. Як токар, ён мог рабіць розныя дэталі», — кажуць калегі па працы. Але суседзі гавораць зусім адваротнае, што выпіць хлопец мог і любіў.

Нібыта быў арыштаваны і бацька К., які працаваў гадзінніковым майстрам. Аднак суседзі не надта вераць у імавернасць такога. Кажуць, што выпіваў. Рукі трэсліся, таму не мог зрабіць вытанчаную работу з выбухоўкай.

Няснай застаецца сітуацыя з сутарэннямі ў Віцебску, дзе нібыта знайшлі падпольную лабараторыю па распрацоўцы выбухоўкі. Пра яе гучала з афіцыйных крыніц. Тым не менш, суседзі затрыманых ставяцца да гэтага скептычна: «Гэта такі падвал, што не дай Бог! Там усё цячэ, сырассць, там такі смурод! Без адгэзіна там больш за гадзіну не ўсідзець! Там нават лямпачкі няма, і выключальніка няма агульнага. Трэба лямпачку з сабой

несці, каб не разбіць там галавы. Якую лабараторыю там можна развярнуць?»

Выказаўся пра затрыманага і сам Аляксандр Лукашэнка. Эмацыяна: «Гэта ўнікальны чалавек ад прыроды, менавіта ў галіне хіміі. Троечнік па ўсіх прадметах, а вось па «хіміі» — выдатна».

Не здаваў адбіткаў

Лукашэнка потым заявіў, што справу можна лічыць раскрытай. Маўляў, пасля ўзяцця адбіткаў пальцаў усё стала ясна. Дзіўна, што хлопец адслужыў у войску, не здаўшы адбіткаў. Вайскоўцы кажуць, што гэта быў абавязак не іхні, а міліцыі.

Няўжо К. магла абмінуць дактыласкапія ў 2006 годзе, калі ў ягонай кватэры быў вобшук, і на заводзе, дзе пальчыкі адкаталі ўсім?

Дзяржаўныя СМІ падаюць затрыманага сацыяпатам. Кажуць, што ён зайздросціў людзям. «Са словаў псіхіятраў, ён з'яўляецца разумным. Свае дзеянні ён тлумачыць задавальненнем, якое яму дастаўляюць чалавечыя пакуты. Псіхіятры параўналі падазраванага з кінаобраза Ганібала Лектара [маньяка з фільма «Маўчанне ягнятаў»], — напісаў «Інтэрфакс».

Варта зазначыць, што пасля выбухаў 2005 года былі затрыманыя віцебскія браты Мурашкі. Іх паўгода трымалі ў СІЗА, а потым адпусцілі без прабачэнняў. Хоць тады Аляксандр Лукашэнка таксама публічна абвясціў, што справа раскрытая і злачынцы прызналі сваю віну.

Цяпер гаворка вядзецца толькі пра выканаўцаў тэракта. Адказаў на пытанні, ці маглі за гэтым стаяць замоўцы і якім чынам віцебскаму пацану ўдавалася шэсць гадоў заставацца незаўважным для агромністага апарату спецслужбаў, яшчэ няма. Не прагучала з афіцыйных крыніц і тлумачэння матываў затрыманага — што ім рухала, чаму ён пайшоў на гэтыя ўчынікі. Узрушанае варварскім актам, грамадства чакае адказаў.

Зміцер Панкавец

«К. сам заводзіў гаворку пра выбухі ў Віцебску і Мінску»

Іван Шыла служыў у адной вайскавай частцы з затрыманым па падазрэнні ў тэракце Д.К. Шыла праходзіў службу ў 2009 годзе ў пасёлку Межыца (Лепельскі раён).

«З К. мы былі аднаго прызыву. Служылі ў адным дывізіёне. Не самы старанны салдат быў. Зрэшты, як амаль усе. Тым не менш, меў пагоны старшага сяржанта. За час службы ў войску нармальна кантактавалі. У мяне, як «палітычнага», шмат хто рознага пытаўся».

Запомнілася, што сам К. колькі разоў заводзіў гаворку пра выбухі ў Віцебску і Мінску на Дзень Рэспублікі. Пытаўся, а хто б гэта мог быць, ці зловяць вінаватых, навошта яны гэта рабілі?

Калі б мне казалі пра нейкага іншага аслужбоўца, што ён датычны да тэракта, то не паверыў бы, а тут нешта ёсць», — мяркуе Іван Шыла.

Шыла і К. служылі пасля таго, як здарыўся выбух у Мінску на канцэрце на Дзень

Рэспублікі. Раней ад следчых стала вядома, што падазраваны нейкім чынам пазбег абавязковай дактыласкапіі ў часе прызыву ў армію.

«Дзіўны хлопец, але ў чым ягонае дзівацтва, нават не магу дакладна вызначыць. Тым не менш, звонку падаваўся абсалютна нармальным хлопцам».

Хіба што хіміяй цікавіўся. Мог вольна прапраста сказаць, што з таго і таго можна зрабіць нейкую рэч, а з іншых кампанентаў нешта другое. Тут я зусім не кажу пра выбухоўку. Напрыклад, мог сказаць, як абсэнт зрабіць».

Падазрэнні, што затрыманым можа быць К., сталі з'яўляцца ў Шылы пасля публікацый у прэсе. Іншы аслужбоўца напісаў, што яго выклікалі на допыт у КДБ, паказвалі здымкі. Тады ўжо сумневаў амаль не засталася», — кажа Іван Шыла.

Запісаў ЗП

Вконтакте: М.М.

У сацыяльнай сетцы «Вконтакте» падазраваны Д.К. зарэгістраваны пад імем М.М. [не раскрываем] Чаму так? Бо нібыта натхніўся адным з герояў серыяла пра міліцыю.

На фотаздымку «Вконтакте» К. есць сушы, побач куфаль пива. Ды і ўвогуле, на абсалютнай большасці здымкаў ён з пивам ці дзяўчатамі. А часта гэтыя два пункты супадаюць. Яшчэ ён змясціў карцінку, дзе рука выкідае ў сметніцу значкі хрысціянства, мусульманства, юдаізму. Подпіс да яго гучыць: «Не засмечвай свой розум».

Пра сябе ён напісаў наступнае: «Люблю спаць, шмат спаць. Глядзець целек, фільмы магу глядзець суткамі. Люблю дождж, асабліва маланку. Люблю глядзець на зорнае неба, агонь. Хачу бухнуць на даху, сустрэкаючы світанак. Люблю піць пива з кальмарамі, ці сушанай рыбкай. Не люблю дзяўчат з кароткай стрыжкай і ў шырокіх штанах. Хачу скокнуць з парашутам. Люблю шакалад і цукеркі з какасам».

ЗП

Харанека: Таямніца следства

Славуты гіравік Вячаслаў Харанека ў момант выбуху быў якраз на пляцоўцы перад тунэлем, што вядзе на «Купалаўскую».

Тамсама, дзе мог стаяць меркаваны выканаўца тэракта.

Харанека чакаў у тым месцы свайго сябра. «Памятаю, як глянуў на гадзіннік, было недзе 17.50. Сябар спазняўся. Гэта, магчыма, яго выратавала, бо выбух заспеў яго ў лічаных метрах ад эскалатара», — расказаў «НН» сп.Вячаслаў. Пачуўшы гучны хлапок, ён інстынктыўна прысеў. «Гэта мяне ўратавала, мяне

толькі чыркнула па ўскоснай асколкам. Можа, дапамагло і тое, што на галаве была бейсболка».

Вячаслаў Харанека не памятае таго ці тых, хто быў з ім на той пляцоўцы ў часе здарэння. Тым не менш, спартсмен не адкідаў магчымасці, што ў выпадку, калі пабачыць фота- ці відэамаатэрыялы, то магчыма нешта прыгадае з таго, чаму не надаў у той момант увагі.

Праз тыдзень мы зноў звязаліся з гіравіком. «Так, бачыў відэа. Але, ведаеце, са мной, як сведкам, ужо папрацавалі. Забаранілі даваць нейкія інтэрв'ю. Таямніца следства. Калі пройдзе суд, то я з радасцю адкажу на ўсе пытанні», — гаворыць Харанека.

СП, ЗП

З «Кастрычніцкай» і «Плошчы Якуба Коласа» прынялі лаўкі

Улады перастрахоўваюцца пасля тэракта.

Пра непатрэбнасць лавачак у метро 16 красавіка заявіў Аляксандр Лукашэнка. «Хіба метро для таго, каб прыйсці і адпачыць? Пянікі там ходзяць літаральна праз некалькі хвілінаў, дзве-тры ў гадзіны пік. Ну навошта? Заўжды праглядаецца натоўп. Няма лавачкі — стаіць сумка, пакет, імгненна звернуць увагу», — сказаў ён.

У той жа час ва ўсім свеце, нават у тых краінах, дзе тэрарыстычная пагроза існуе ўвесь час, лаўкі ў метро маюцца. Ці ж у лаўцы была прычына трагедыі?

Сяргей Гезгала

«Больш я на дзяржаву працаваць не буду!»

Юрый Чыж: як становяцца мільянерамі.

У спісе беларускіх мільянераў, які з'явіўся ў краіне ў пачатку стагоддзя, Юрый Чыж займаў агульнае восьмае месца. Ягоную маёмасць ацэньвалі ўсяго ў \$46 мільянаў — нішто ў параўнанні з расійскімі алігархамі. Але сярод бізнэсоўцаў Чыж быў трэцім. Вышэй былі толькі «збройнік» Уладзімір Пецфіеў і давераная асоба Івана Ціянкова Віктар Лагвінец, які ўрэшце збег у Маскву.

Прайшло дзесяць гадоў. Імпэрыя Чыжа ўпэўнена разраслася ва ўсіх накірунках, а яго імя ў новых бізнэс-рэйтынгах апынулася яшчэ бліжэй да вяршыні, на другім месцы пад сонцам беларускай эканомікі. Але выходзіць пад сафіты тэлекамер алігарх не спяшаецца. Чыж не любіць шуму.

«Бедны» сваяк

Уся інфармацыя пра Юрыя Чыжа ў беларускай медыяпрасторы фактычна зводзіцца да некалькіх гутарак з карэспандэнтамі «Прэсбола», дзе ён паказвае сябе богам і гаспадаром футбольнага мінскага «Дынама», а таксама адзінкавага настальгічнага інтэрв'ю сямігадовай даўніны. У ім мільянер расказваў, якім таленавітым вучнем быў у школе, прызнаваўся, што «здымае кватэру», бо «яшчэ не пабудаваў дом», і скардзіўся на недахоп свабодных грошай. Уменне не прыцягваць да сябе лішняю ўвагу — тое, што адрознівае беларускіх алігархаў ад расійскіх і ўкраінскіх калегаў.

Пладавітая вёска

Будучы мільянер нарадзіўся ў маленькай вёсцы Сабалі пад Бярозай (Брэсцкая вобласць) у 1963 годзе. Юра быў у бацькоў малодшым дзіцем, прычым у сям'і нарадзілася ажно шэсць хлапчукоў! Так шмат дзяцей нараджалася і ў суседніх дварах.

«У нашых Сабалях утварылася вельмі моцная бантысцкая супольнасць, — тлумачаць аднавяскоўцы Чыжа. А паколькі ў бантыстаў не вітаюцца абарты, то дзеці і нараджаліся адно за адным». Цікава, што бацька алігарха, Аляксандр Чыж, быў праваслаўным, а маці стала баптысткаю. А вось самога Юру ў малітоўным доме ніколі не бачылі.

Сямейны бізнэс

Бацькі Чыжа былі простымі людзьмі, і род быў сляянскі ад веку. Па словах суседзяў — сям'і Жалудкоў, з іх сынам Юра сябрае дагэтуль, — бацька падчас вайны трапіў у палон да немцаў. Быў у канцлагеры, але выжыў і вярнуўся дадому. «Валодзя, Жэня, Віця, Сапа, Толік... Ну і Юра, канечне!» — выслоўцы з цяжкасцю ўзнаўляюць спіс братаў Чыжоў па старшынстве. Старэйшага з іх ужо няма ў жывых. Раней Валодзя працаваў старшынёй мясцовага калгаса, а пасля лёс закінуў яго ў прымежную Маларыту, дзе ён працаваў дырэктарам гароднінасушыльнай фабрыкі.

Сямейная справа на Юравы грошы — бярозаўскае прадпрыемства «Варыянт», якое робіць вокны і дзверы. Пераважна з дрэва, але ёсць і алюмініевыя вырабы. Сапа з Толікам дагэтуль кіруюць «Варыянтам». Гараджане іх

Юрый Чыж

Нар. у 1963 у вёсцы Сабалі Бярозаўскага раёна Брэсцкай вобласці. Вучыўся ў Беларускам політэхнічным інстытуце (цяпер БНТУ). У 1985—1992 працаваў на МТЗ. У 1992 заснаваў кампанію «Трайпл».

Цяпер кіраўнік групы кампаній, якія займаюцца нафтапрацоўкай, дрэвапрацоўкай, вытворчасцю безалкагольных напояў, будаўніцтвам. Валодае футбольным клубам «Дынама» (Мінск) і шэрагам рэстаранаў. Адзін з найбагацейшых людзей Беларусі.

паважаюць, але не вельмі любяць — кажуць, што браты ганарлівыя.

Раней разам з імі працаваў яшчэ брат, Жэнік, але цяпер ён выйшаў на пенсію і вярнуўся ў родную вёску, трымаць бацькоўскую хату. Жоўты дом на краі вёскі нядаўна адноўлены і добра глядзіцца на фоне суседніх шэрых панурых хат. Прасторны двор з не самай новай машынай, нядаўна пафарбаваная алытанка і склад шыферу на двары — вось няхітрая панарама чыжоўскай хаты.

Маці братаў там больш не жыве. Калі ў староў з'явіліся сур'езныя праблемы са здароўем, адзін з братаў забраў яе да сябе ў суседні Белаазёрск.

Шалапаісты хімік

Бліжэйшая ад Сабалёў школа знаходзілася за пару кіламетраў, у суседніх Равяцічах. Туды і хадзілі ўсе браты. «Сабалянцаў было так шмат, што з іх стваралі цэлы клас», — узгад-

вае тагачасны дырэктар школы Іосіф Дубскі. Калі Юра атрымліваў сярэдняю адукацыю, алімпійская траса Масква—Брэст (цяперашняя галоўная дарога краіны) прайшла якраз паміж вёскамі, пакінуўшы іх паабпал дарогі.

Як вучыўся малодшы Чыж — загадка для будучых біёграфіаў алігарха. «Вучыўся добра. Сярэдні бал быў 4,47. Было б 4,5, здаваў бы пры паступленні ў Політэхнічны інстытут два экзамены, а так прыйшлося здаць чатыры. Мне ўсё лёгка давалася, але я быў самым недысцыплінаваным у класе», — так расказваў Юрый Чыж у інтэрв'ю «Прэсболу».

Мясцовыя жыхары ўзгадваюць інакш. Амоцныя бакі Юры ў цяперашніх беларускіх рэаліях выглядаюць нават небяспечнымі... «У яго былі найлепшыя адзнакі па хіміі. Ну і па фізкультуры, вядома ж», — кажа школьны настаўнік. Узгадвае і цікавы эпізод. На адзін з той жа дзень Юру запрасілі ўдзельнічаць у алімпіядзе па хіміі і ў нейкай спартакіядзе ці то па барацьбе, ці то па лыжных гонках. Чыж абраў спорт, чым вельмі расчараваў школьную настаўніцу хіміі. Але ў тым, што ў юнацтве Юра быў шалапаем, не сумняваецца ніхто, нават ён сам. «Быў лайдакаватым, але ду-ужа спрытным!» — падсумоўвае дзед Валодзя з роднай вёскі.

Паказальная разруха...

Сабалі засталіся ў цянні больш паспяховых Равяцічаў. Вёска вымірае. Агулам тут жыве семдзсят чалавек, але мясцовасць выглядае пустыняй. Лукашэнка сюды ніколі не заязджаў. «Яго сюды не павязуць. Мы бесперспектыўныя, — з цяжкасцю вымаўляе адзін з дзядоў. — І ферма ў нас загінае — яму такое не паказваюць».

Увесь гонар за славу тага земляка дастаўся менавіта Равяцічам. Сюды возяць і дарагіх гасцей са сталіцы, і замежныя дэлегацыі. І школу, і футбольнае поле можна заўважыць з трасы. Чыстае поле — і раптам такі акультураны аззіс.

Але хоць вёска сімвалічна стаіць ля самай трасы, назваць яе пацёмкінскай не павернецца язык.

... і паказальнае шыкаванне

Сваю школу Чыж падтрымліваў ад самага пачатку, як толькі выйшаў закон аб спонсарскай дапамозе. Самая першая дапамога — набыў камп'ютары. А дзень на Новы год заўсёды арганізуюць салодкія падарункі ад Дзеда Мароза.

Сёння школа — адна з найлепшых у вобласці па тэхнічным забеспячэнні. Хіба што праграе радзіме Пятра Пракаповіча, Тамашоўцы, але ў Нацбанка грошай, відаць, паболей... У Равяцічах і штучнае пакрыццё на футбольным полі, і мультымедыяныя ўстаноўкі ў класах — дзе праектары, дзе мультымедыяныя дошкі. Сцены не проста фарбавалі, а запрашалі найлепшых мастакоў вобласці. «Ад староў школы ў нас застаўся вісець толькі электронны гадзіннік над уваходам!» — прыводзіць паказальны прыклад былы дырэктар школы. Давялося нават зрабіць перапланіроўку будынка, пакінуўшы толькі падмурак.

Мала хто са старых настаўнікаў паспяхова ўпісаўся ў час новых тэхналогій. Замянілі і дырэктара. Новага кіраўніка знайшоў сам Юра. Гэта былы гарадскі фізірук, які пераехаў у вёску разам з сям'ёй. Яму ўсяго трыццаць гадоў, і з тэхнікай ён на «ты».

Новае пакаленне не выбрала «Трайпл»

У рэканструкцыю школы ўклалі велізарныя грошы — 400 мільянаў рублёў бюджэтных грошай і яшчэ 3,5 мільярда рублёў ад Чыжа. Па тагачасным курсе ўклад мільянера склаў больш за \$1,5 мільяна. Чыж асабіста кантраляваў працэс. «Аднойчы прыехаў, убачыў, што рабочыя паклалі не зусім роўную сцяну. Дык загадаў разagnaць усю брыгаду, а новым будаўнікам давалася разабраць сцяну і толькі пасля класці новую», — легенды пра строгасць, але справядлівасць Чыжа перадаюцца з вуснаў у вусны.

Кажуць, што аднойчы на сустрэчы выпускнікоў нехта з школьных прыцеляў падышоў да алігарха і папрасіў замовіць слова ў Мінску, нават не для сябе, а для сына ці ўнучка. Чыж раз'ярэўся: «Я нават па радстве нікога не бяру на працу!»

Але не ўсе ў раёне бясспрэчна слухаюцца мільянера. Чыж падарыў школе міні-бар. Ходзіць легенда, што там меркавалі прадаваць (ці нават разліваць бясплатна) газваду ад «Трайпла». Але санстанцыя ўперлася: ніякай газроўкі ў школе! «Вось і стаіць цяпер бар як помнік», — жартуюць настаўнікі.

Біццё аб сцены МТЗ

Атрымліваць адукацыю Юрый Чыж адправіўся ў Мінск. У 1980 годзе ён паступіў у Політэхнічны інстытут на электратэхнічны факультэт.

«Скончыў інстытут — узнікла праблема працаўладкавання. З Мінска з'езджаць, вядома ж, не хацелася, — расказваў сам Юрый Чыж. — А ў нас найбліжэйшае размеркаванне — Смаленская АЭС. Добра, што дэканам быў мой зямляк. Звычайны мужык, мы з ім вырашылі пытанне, і адправіўся я выкарыстоўваць атрыманыя веды на МТЗ».

Кар'ерны рост давёў Чыжа за сем гадоў да ўзроўню кіраўніка энергаслужбы корпуса. Але прадпрыемальніцкая жылка хацела большага. Будучы мільянер прапанаваў тагачаснаму кіраўніку заводу Івану Куляшову стварыць на прадпрыемстве кааператыў. Але высветлілася, што начальнік савецкай зачалкі шарахаўся ад такіх энтузіястаў. Некалькі гадоў спробаў праявіць ініцыятыву, і ў 1992 годзе Юрый Чыж звальняецца з МТЗ. У Сабалях усё ў адзін голас паўтаралі нам фразу, якая нібыта належыць Чыжу і якая прагучала менавіта тады: «Больш я на дзяржаву працаваць не буду!»

У тым жа годзе Юрый Чыж заснаваў сваю першую кампанію — «Трайпл»...

Яўген Васількоў, Адар'я Гуштын, Мінск—Сабалі—Равяцічы—Мінск

Працяг у наступным нумары «Нашай Нівы».

Бацькоўская хата Чыжоў.

Яўген Васількоў

Курэйчык пераехаў з вёскі ў Мінск

Справа не ў чорным спісе.
На пераездзе настаяла
жонка.

Цяпер самы запатрабаваны сцэнарыст былога СССР жыве на Аўтазаводзе.

Пра драматурга Андрэя Курэйчыка больш не пішучь лукашэнкаўскія СМІ, але спектаклі паводле ягоных п'есаў ідуць у мінскіх тэатрах. Андрэй распавёў у інтэрв'ю «НН» пра сям'ю, грошы і добрых і злых чыноўнікаў.

«НН»: Вы трапілі ў «чорны» спіс дзеячаў культуры, які нібыта існуе. Як можаце патлумачыць сваю прысутнасць у ім?

АК: Адразу ж пасля выбараў, раніцай 20 снежня, на сайце pavinu.by выйшаў мой артыкул «Лісты да мінскага сябра». У ім я іранізую над сітуацыяй, калі выбары афіцыйна не скончыліся, а ўжо большасць кандыдатаў сядзяць у турме. Гэта сапраўды не мае аналагаў у сусветнай гісторыі. Мы яшчэ не ведаем імя прэзідэнта, нібыта ідзе падлік галасоў, а большасць кандыдатаў ужо арыштавалі. Хаця, напэўна, не толькі артыкул паўплываў. Мне нават міністр культуры казаў, каб я быў аспярожны ў выказваннях. Бо «наверсе» гэта кагосьці раздражняе.

«НН»: Музыка са спіса адмяняюць канцэрты. А спектаклі па Вашых п'есах не здымаюць з рэпертуару?

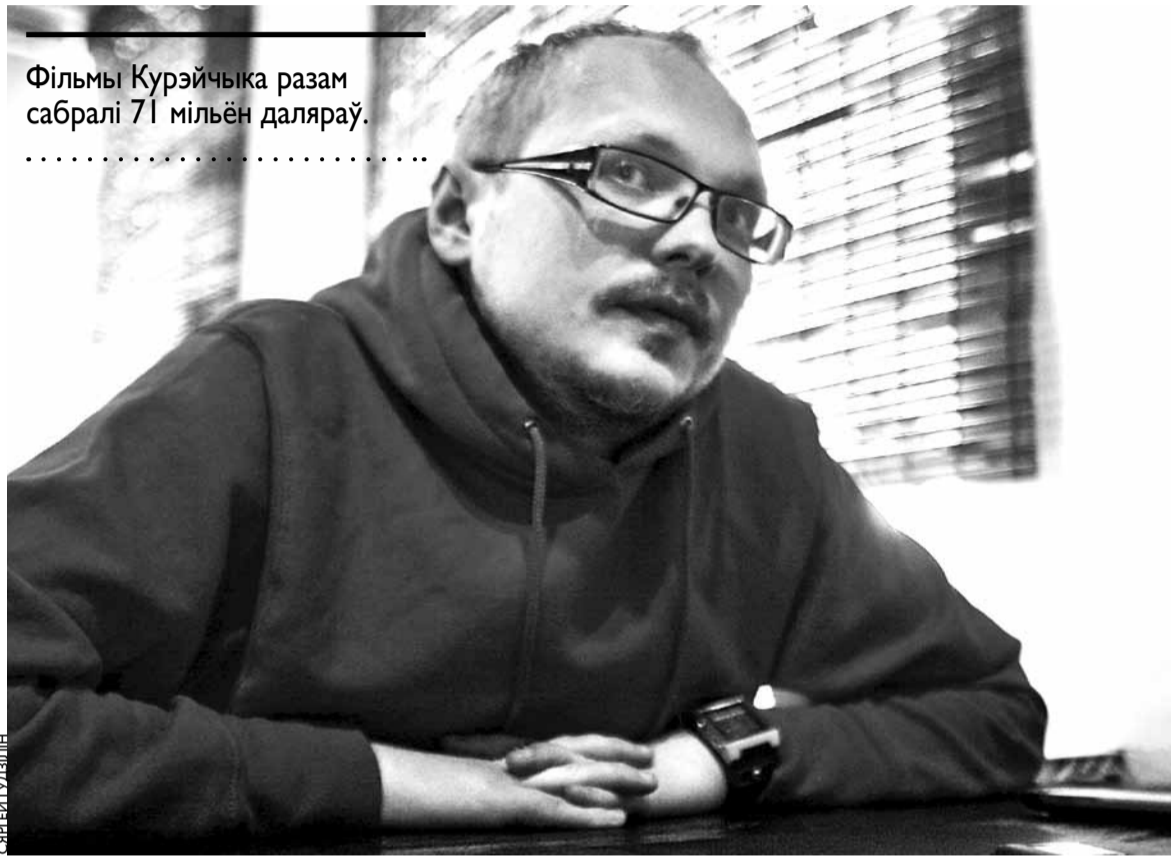
АК: Спектаклі ідуць. І іх складана забараніць, бо гэта частка рэпертуараў дзяржаўных тэатраў. У іх іграюць сур'езныя акцёры, напрыклад, народны артыст СССР Расціслаў Янкоўскі. Было б скандалам пазбавіць іх працы. Але на маю асноўную працу — кінавытворчасць — гэта ніяк не паўплывала. Я не залежу ад беларускага ўрада. Гэтай вясной нават больш прапаноў стала. Не будзе хіба некалькіх інтэрв'ю дзяржаўнай прэсе. Гэта я перажыву...

Скарына — як Цукерберг

«НН»: Вы першым выступілі з асуджэннем гэтага спіса, але ў той жа час міністр культуры нядаўна заявіў, што Ваш сцэнар фільма «Францыск Скарына» прэтэндуе на статус нацыянальнага праекта.

АК: Адна рука дзяржавы забараняе, а другая робіць усё наадварот. Для мяне дзіўна, што Павел Латушка ўсё яшчэ міністр культуры. Будзе запушчаны «Францыск Скарына» — значыцца, ён здолеў раст-

Фільмы Курэйчыка разам
сабралі 71 мільён даляраў.

лумачыць ідэалагам, што нельга ў мастацтве дзяліць людзей па іншых крытэрах, акрамя як талент.

«НН»: Што гэта за фільм «Францыск Скарына»?

АК: Калі ўсё пойдзе добра, то гэта будзе фільм-даследаванне на тэму «Ці з'яўляецца Беларусь еўрапейскай краінай». Гэта драма чалавека, які прынёс сюды еўрапейскія «тэхналогіі» і каштоўнасці, але быў вымушаны эміграваць. Я паспрабаваў зрабіць Скарыну, скажам, Маркам Цукербергам таго часу.

«НН»: А мова фільма якой павінна быць?

АК: Беларускай. Я сам пішу і думаю па-расейску, але гэта я. А мова фільма павінна быць беларускай.

«НН»: Месяц таму ў пракат выйшла стужка «Любовь-морковь — 3», да якой ужо не Вы пісалі сцэнар. Фільм бачылі?

АК: Не, не бачыў. Я працаваў над фільмам «Службовы раман. Наш час». Я наеўся «Любовь-моркови» ў пэўны перыяд і сышоў працаваць на канкурэнтаў. Я не бачыў трэцюю частку, але ведаю, што стужка сабрала менш грошай, чым першыя дзве. Але гэта не столькі прывал сцэнара альбо падбору акцёраў, колькі стомленасць глядача ад франшызы.

«НН»: «Службовы раман» зарабіў больш?

АК: Так. Ён ужо сабраў у пракаце 13 млн даляраў. Гэта ў паўтара разы

больш, чым «Любовь-морковь — 3». Паспяховы камерцыйны праект. Хаця ён мне даўся нялёгка — у мяне быў канфлікт з прадзюсарамі.

«НН»: Цяпер над чым працуеце?

АК: У мяне ідуць здымкі двух кінапраектаў у Расіі. У маі на тэлеканале «Расія» будзе прэм'ера фільма «Тры Жызелі». Фільм зняты ў Францыі і Расіі паводле маёй п'есе, спектакль па якой ідзе ў мінскім Новым драматычным тэатры ў пастаноўцы Аляксандра Гарцуева.

«НН»: За беларускім кіно сочыце?

АК: Так. Але ў пракаце яго амаль няма.

«НН»: Адну з апошніх карцін «Маскру» прадставілі як новае беларускае кіно. Наколькі яно новае?

АК: Для «Беларусьфільма» гэта новае кіно. Але нават пры запуску ў вытворчасць было зразумела, што фільм немагчыма прадаць. І вечная памылка, што «Беларусьфільм» робіць кіно для сябе ці міністэрства, а глядач — на другім плане. Так аказалася і тут: сустрэліся, паглядзелі, адначылі фуршэтам. Максімум — фестываль у Анапе. Вось і ўсё.

«НН»: «Францыска Скарыну» Вы бачыце іншым?

АК: Безумоўна. Я надта хачу, каб людзям было неверагодна цікава яго глядзець. Гэта меладрама, там шмат каханьня і гумару. Як мне

здаецца, гэта павінна быць больш «глядацкае» актуальнае кіно. Не горшае, чым оскараўскія «Кароль размаўляе» ці «Сацыяльная сетка».

«НН»: Беларускае кіно, па Вашых словах, слабае. А кінафестываль «Лістапад» у такім выпадку варта праводзіць?

АК: Фестываль — гэта добра. У Мінску іх павінна быць шмат. Але такі танны пафас фестывалю выклікае адчуванне, калі бедныя людзі спрабуюць шыкаваць на апошнія грошы. Я не магу зразумець, навошта была патрэбная Арнэла Муці на «Лістападзе-2010». Іншая справа, калі б яна з'яўлялася членам журы: глядзела фільмы, праводзіла майстар-класы, прэс-канферэнцыі ладзіла. Гэта праца. А за 40 тысяч еўра выйшлі на адкрыцці і сказаць нейкую лухту і з'ехаць, па-мойму, гэта і ёсць пусты шук.

Аўтазавод — гэта як Берлін

«НН»: Вы не так даўно пераехалі з вёскі Турэц у Мінск. Чым абумоўлена гэта?

АК: У Турцы прадалі дом. Гэта я зрабіў дзеля жонкі. У мяне падрастае сын, якому тры з паловай гады, а ў чэрвені мы чакаем нараджэння дзяўчынкі. Я пастаянна ў ад'ездах, і жонцы Вользе цяжка ад-

ной там. Вырашылі, што я яе перавязу ў мінскую кватэру, але набуду яшчэ і лецішча.

«НН»: Але ў вёсцы Вам лепш працавалася?

АК: У мінскай кватэры горш пішу. І жонцы кажу: шмат хто з пісьменнікаў жыве па-за горадам. Маўляў, нічога страшнага. Я вырас у мястэчку, у Смільавічах. А мая жонка — гарадскі чалавек. Ёй сумна, вясковы народ яе пужае, яна не разумее «алкагольную рамантыку» мясцовага насельніцтва. І каб сям'я не развалілася праз быт, мы вырашылі, што ў горадзе будзе кватэра, а яшчэ набудзем хай і невялікае, але лецішча, дзе я буду пісаць.

«НН»: У Вас элітная кватэра?

АК: Не, нават раён не элітны. Я жыву на Аўтазаводзе. Люблю архітэктурку гэтага раёна. Лічу, што гэта адзіны еўрапейскі раён у Мінску — такі Берлін. І мяне бянтэжыць, што там збіраюцца будаваць пачварныя шматпавярховкі.

«НН»: Суседзі пазнаюць?

АК: Адзін ведае, хто я і чым займаюся. Ён архітэктар, які праектуе тэатральныя залы. Дворнікі мяне адразу пазналі. Не ведаю, чаму менавіта яны. Вітаюцца пастаянна. Дапамагалі машыну адкопчаць з-пад снегу.

Я быў бы мільнерам

«НН»: Пасля выхаду першай часткі «Любовь-морковь», якая прынесла выдомасці, прайшло чатыры гады. Заробкі выраслі за гэты час?

АК: Зарабляю цяпер так, як зарабляюць мае калегі з першай дзясяткі расійскіх сцэнарыстаў. Сукупны збор фільмаў па маіх сцэнарыях — 71 млн даляраў. Гэта рэкорд сярод сцэнарыстаў на тэрыторыі СНД. Хаця, калі б я працаваў у Амерыцы і атрымліваў працэнты ад збораў, стаў бы ўжо мільнерам. Але тут гэта немагчыма.

«НН»: Зарабляеце дастаткова, каб пераехаць у Маскву ці любы заходнеўрапейскі горад. Што трывае ў Мінску?

АК: Можна сказаць пафасна пра любоў да гэтага горада. Кіно — гэта добра, але для мяне гэта не галоўнае. Мне куды важней зрабіць унёсак у беларускую літаратуру і мастацтва. Гэта не прыносіць ніякіх грошай і амаль ніякай выдомасці. Літаратура ў Беларусі — гэта маргінальны занятак. Але я разумею, што без літаратуры нацыі няма. Мае п'есы ўжо вывучаюцца ў школе і ва ўніверсітэтах. Але пакуль гэта не заўважна, бо «Любовь-морковь» усё перабівае.

Гутарыў Сяргей Макарэвіч

Не здаў адбіткаў пальцаў — плаці штраф

Суд Савецкага раёна Гомеля аштрафаваў чалавека на 875 тысяч.

Васіль Палякоў адмовіўся здаць у райадзеле міліцыі адбіткі пальцаў, і на яго быў складзены адміністрацыйны пракавал на непадпарадкаванне законнаму распараджэнню альбо патрабаванню службовай асобы.

Сам Палякоў патлумачыў у судзе, што здача адбіткаў пальцаў прыніжае ягоную чалавечую годнасць, а фарба, якой карыстаюцца ў міліцыі дзеля правядзення дактылоскапіі, можа

пашкодзіць здароўю. Між тым, праваабаронца Леанід Судаленка звяртаў увагу, што закон не прадугледжвае адказнасці за адмову здаць адбіткі пальцаў. Аднак суддзя Галіна Сыцько стварыла судовы прэцэдэнт, пакараўшы за гэта штрафам на 25 базавых велічыняў.

Васіль Палякоў — вядомы актывіст Аб'яднанай грамадзянскай партыі, за свае правы рашыў пазмагацца і таму збіраецца аспрэчыць прысуд у абласным судзе, а калі спатрэбіцца, то і ў Вярхоўным судзе, і ў Камітэце ААН па правах чалавека.

СТ

Газетная папера: цэны выраслі да 70%

Раней «Наша Ніва» закупляла газетную паперу вырабу Сыктыўкарскага завода па цане 2 050 000 беларускіх рублёў за тону без уліку ПДВ (20%). Цяпер аптавікі прапанавалі нам яе па цане 3 500 000 рублёў за тону.

Падаражэнне склала 70% пры афіцыйнай лічбе інфляцыі ў Беларусі 6% у першым квартале.

У Беларусі прадаецца таксама папера вырабу Шклоўскага завода. Друкары лічаць, што яна горшай якасці, таму раней «НН»

яе не выкарыстоўвала. На гэты раз газеце ўдалося закупіць 6 т гэтай паперы па цане 2 300 000 рублёў за тону без уліку ПДВ, прычым гэта былі апошнія складскія запасы ў пастаўшчыка. Наступная партыя шклоўскай паперы будзе па яшчэ вышэйшай цане, папярэдзіў ён.

У месяц «Наша Ніва» выдаткоўвае каля 1,4 тоны паперы.

Адначасова Дом друку паведаміў, што паднімае расцэнкі за свае паслугі на 15-20%.

Сяргей Гезгала

Беларускі тыдзень моды — ТЭНДЭНЦЫІ СЕЗОНА

Галоўная фэшн-падзея краіны адбываецца ў нашай краіне другі раз.

Беларускі тыдзень моды прайшоў у сталіцы з 12 па 17 красавіка. Нягледзячы на сумны падзеі ў Мінску і агулам несвяточны настрой, Тыдзень моды адбыўся. Удзельнікі стараліся засяродзіцца на тэндэнцыях высокай моды наступнага сезона восень—зіма 2011—2012.

Галоўная фэшн-падзея краіны адбылася ў Беларусі другі раз. Сёлета на подыуме паказалі сябе і сваё бачанне наступнага моднага сезона дызайнеры з Беларусі, Расіі, Украіны.

Дызайнеры прадставілі розныя вобразы жанчын. На кожным паказе свае тэндэнцыі і прапановы. Даўгія цёплыя пальчаткі да локця. Строгія прыталеныя паліто з яркімі выбітнымі аксэсуарамі. Сур'езныя, але сексуальныя спадніцы, якія ледзь-ледзь адкрываюць калені. Прынты, нанесеныя не толькі на сукенкі і паліто, але і на калготкі. А таксама бялізна ад паўпразрыстай карункавай да цёмлай футравай. Такія тэндэнцыі прапануюць мадэльеры на наступны сезон.

НШ, фота Юліі Дарашкевіч

Брэнд MONA (Сербія).

Брэнд MONA (Сербія).

Брэнд Davidova.

Dasha Gauzer (Расія).

У межах Тыдня беларускай моды прайшоў і паказ бялізны брэнда Bravo.

Паказ адной з калекцый праспансараваў завод трактарных дэталюў. Што адлюстравалася на запрашальніках.

Абсяг Вялікае Літвы

Піша **Анатоль Сідарэвіч**.

Цяперашнім часам кнігі са стольнае Вільні ў стольны Мінск ідуць доўга. Вось і два тамы «Вялікае Літвы» (2009) трапілі ў Нацыянальную бібліятэку зусім нядаўна.

Кнігі вялікія і фарматы, і колькасцю старонак. Каб ніхто не сумняваўся, што гаворка ідзе менавіта пра Вялікую (Большую) Літву, пад літоўскім загаловам кожнага тома («Didžioji Lietuva») змешчаны ангельскі («Greater Lithuania»), які з англійскай перакладаецца як «Большая».

Прадмова да выдання таксама напісаная на гэтых двох мовах. А варта было б напісаць яе і па-беларуску. Хоць бы таму, што кнігі зацікавяць беларускіх гісторыкаў — гісторыкаў архітэктуры і горадабудаўніцтва ў першы чарод. Справа ў тым, што ў абедзвюх гэтых кнігах змешчаны фота помнікаў архітэктуры нашае краіны: у першай кнізе — Гродзенскае і Віцебскае абласцей, у другой — Брэсцкай, Гомельскай, Мінскай і Магілёўскай. На вокладцы першае кнігі — Мірскі замак, другое — палац Сапегу ў Ружанах.

Што такое Вялікая Літва

Тэрмін «Вялікая (Большая) Літва» не выклікае прэрэчанняў нават у некаторых беларускіх нацыяналістаў, асабліва ў гэтак званых літвінаў, якія ўздыхаюць па Літве часоў Міхаіла Казіміра Агінскага і Адама Міцкевіча. Нагадаю, што нацыяналіст Ян Станкевіч склаў вялікалітоўска-расійскі слоўнік і што вялікалітоўская мова ў яго разуменні — гэта беларуская. Але ўпэўнены, што нават

у нашых «інтэрнацыяналістаў» выклікае абурэнне славутая мапа Літвы 1920 г. з Сувалкамі, беластоцкаю Дуброваю, Гроднам, Валожынам, Паставамі і Браславам у складзе выпешчанай у марах літоўскіх нацыяналістаў літоўскай жа дзяржавы. Ці магла аўтарка кнігі Бірута Валёніце абысціся без гэтае мапы?

Ёсць у першай кнізе і мапа Літвы 1990 г. На ёй наша краіна названа Гудзіяй. І гэта добра. Я і сам у гутарках з літоўцамі называю сябе не балтарусам, а гудам. І пан Адам Мальдзіс з-пад Гудага падысваецца пад некаторымі сваімі тэкстамі як Гудас. Гудас, Гудзія — імёны гістарычных, адметных. Добра, што беларускія назвы на мапе 1990-га даюцца лацінкаю, але, на жаль, не заўсёды пісьменна. Гэта датычыць Лідскае раўніны, Ашмянскага ўзвышша і Маладзечна.

Праблемы перакладу

У кожным раздзеле ў алфавітным парадку даюцца звесткі пра больш-менш адметныя помнікі архітэктуры. Так, першы раздзел першае кнігі, прысвечаны Гродзенскай вобласці, пачынаецца з Адэльска, з касцёла ў роднай вёсцы мітрапаліта Тадэвуша Кандрусевіча.

Назвы населеных пунктаў даюцца па-літоўску і па-беларуску (кірыліцай). Тут жа і ангельская транскрыпцыя беларускіх назваў, але (зноў, на жаль) непісьменная, бо гэта не беларуская лацінка, а той яе варыянт, які слухна было б назваць каланіяльным. Тлумачу: людзі ідуць не ад беларускага напісання і гучання слова, а падладжваюцца пад вымогі польскае, расійскае і англійскае моваў, і, напрыклад, нашае h у іх спрэс замяняецца літараю g. Мала таго што не пішуць як належала

б, Grodna, дык, выдзягаючыся перад заходнімі і ўсходнімі «вялікімі» суседзямі, пішуць Grodno, Mogilev і да таго падобнае. У кнігах, пра якія тут гаворка, дадаецца яшчэ літоўская інтэрпрэтацыя нашае мовы. Вядома, што ў літоўскай мове няма гук [x] (яго замяняе гук [k]). Таму Вялікія Жухавічы ў гэтым выданні даюцца кірыліцаю як Вялікія Жуковічы. Не без літоўскага ўплыву Сянно лацінкаю пададзена як Sena, што значыць Старыя.

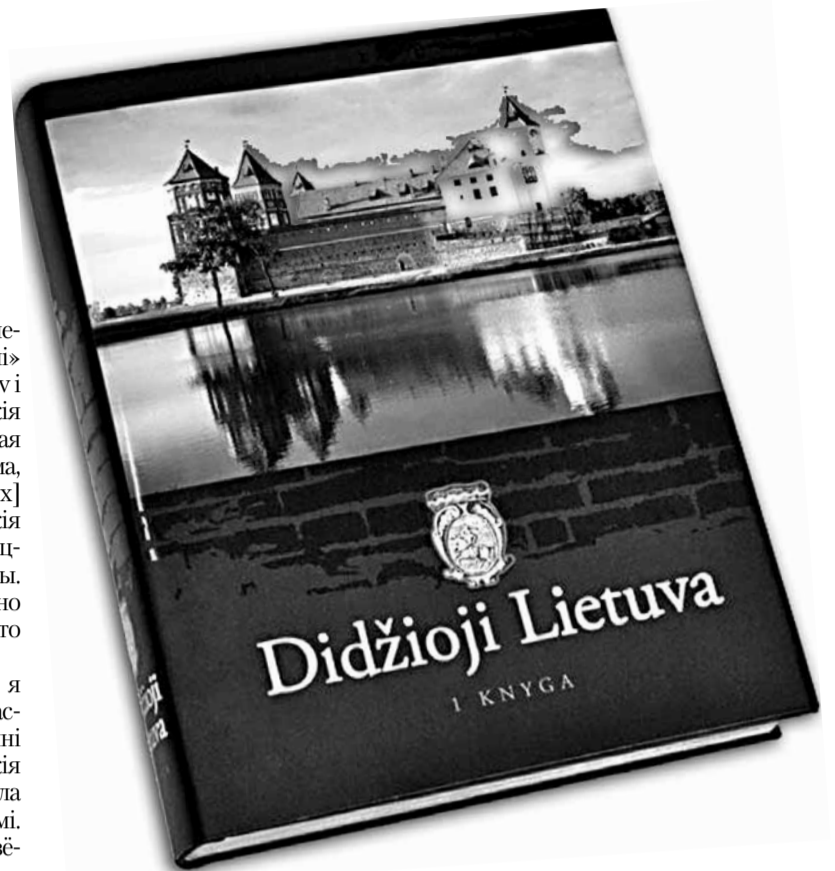
Не раз, едучы ў Магілёў, я любавалася тым, што засталося ад касцёла ў Княжыцах. У гэтым выданні я знайшоў нарэшце кароценькія звесткі пра святыню, але засмуціла тое, што вёска названа Княжычамі. Ведама, сын князя — княжыч, але вёска ўсё-такі Княжыцы.

Што зусім выклікае неразуменне, дык гэта тое, што мапа сучаснай Беларусі пададзена чамусьці на расійскай мове.

Думаю, што за моўныя недахопы і за гэтую мапу нароўні з аўтаркай трэба ўпкінуць і беларускіх кансультантаў абедзвюх кніг: прафесара Беларускага дзяржаўнага педагагічнага інстытута Анатоля Федарука ды Валянціна Стэха (Вільня). Праўда, першы з іх, калі верыць Беларускай Энцыклапедыі, — білаг, батанік. І хоць ён вывучае таксама старыя сядзібы, усё ж тое, што ён узяўся кансультаваць такога кшталту выданне, цалкам ляжыць на ягоным сумленні. Што да спадара Стэха, дык папросту не ведаю ягонай спецыяльнасці.

Што спадчына, а што не?

Як вядома, Вялікае Княства Літоўскае скончыла сваё

існаванне ў 1795 г., а калі кіравацца пастановамі Вялікага Союму, дык у 1791 г. І зусім натуральна было б убачыць у разгляданых кнігах фотаздымкі твораў дойлідства гэтай і трохі пазнейшае пары.

Прыкладам, царква ў Масалінах (Бераставіцкі раён) паўстала ў 1796 г. Ведама ж, будаваць яе пачалі на год ці больш раней. Але вось касцёл у Каменцы (Акмяне па-літоўску, Шчучынскі раён). Вядома, што гэта мураваная святыня ўзведзеная толькі ў 1908 г. Драўляная капліца ў Лошы (Алуошы) таксама пабудаваная ў пачатку мінулага стагоддзя. Па-мойму, гэтыя будынкі аніяк нельга аднесці да спадчыны Вялікага Княства. Не мае дачынення да спадчыны ВКЛ і касцёл Узвышэння Святога Крыжа ў Астраўцы, бо пабудаваны ён у 1910–1911 гг. Або сінагога ў Іўі ды івейская ж мячэць: сінагога будавалася і дабудовалася ў XIX–XX стст., мячэць — у 1884 і 1922 гг.

Спрэчным ёсць і пытанне, ці трэба лічыць спадчынаю ВКЛ будынкі, рэканструяваныя да непазнавальнасці ў XIX і XX стст. або пабудаваныя ў тых самых стагоддзях на месцы страчаных будынкаў. Возьмем хоць бы пастаўскі касцёл святога Антона Падунскага, узведзены ў стылі неаготыкі ў канцы XIX — пачатку XX стст. Ці была неаготыка ў перыяд ВКЛ? Па-мойму, пытанне рытарычнае.

У мяне ёсць падазраенне, што Бірута Валёніце і яе мецэнаты (яны названыя) дзвюма кнігамі «Вялікае Літвы» далі своеасаблівы адказ на трохтомную беларускую энцыклапедыю «Вялікае Княства Літоўскае» (два першыя тамы выйшлі ў 2005 і 2006 гг.). Па-мойму, беларускія навукоўцы выглядаюць больш карэктна: яны, прынамсі, стараюцца не прыпісваць Вялікаму Княству таго, чаго ў ім не было.

Шляхецкае братэрства ад Атлантыкі да Дняпра

Выйшла кніга **Уладзіміра Крукоўскага** пра гербы беларускай шляхты. Рэдактары выкінулі з яе словы, што ў шляхецкіх спісах не сустракаюцца прозвішчы на -енка.

Гэтая кніга шаснаццаць гадоў чакала выдання. Падрыхтаваная колькі да друку, яна здалася няправільнай новым ідэалагам РБ.

Перадусім таму, што яе аўтар — Уладзімір Крукоўскі, сьлыны плакатыст, мастак, які быў адным з аўтараў дзяржаўнай «Пагоні». Дагэтуль яго творы цэнзары здымаюць з мастацкіх выставаў.

Родам з Сапегавых Ружанаў, сам нашчадак старажытнага шляхецкага роду герба «Корвін», спадар Крукоўскі багата часу прысвяціў вывучэнню старадаўніх гербаў. І сёння ён справядліва ўважаецца за аднаго з самых абазнаных адмыслоўцаў у нашай краіне. Яшчэ ў пачатку 1990-х ягоныя артыкулы з гісторыі беларускае шляхецкае геральдыкі друкаваліся ў часопісе «Спадчына». Падсумаваннем яго даследаванняў стала гэтая кніга.

У хроніках згадваецца, як падчас падпісання Гарадзельскай уніі ВКЛ з Польшчаю ў 1413 годзе, польская шляхта абмянялася з нашай

гербамі. Некаторыя даследчыкі цвердзяць, што да тае уніі ў Беларусі і Літве не было геральдыкі ў тагачасным еўрапейскім сэнсе. Але спадар Крукоўскі рашуча абвясняе гэта і падае свае аргументы.

З кнігі аматары могуць дазнацца, што адным і тым жа гербам маглі карыстацца самыя розныя сем'і ад Атлантыкі да Дняпра. Гэтак, гербам Ястрабец карысталіся больш за дзвесце сем'яў па ўсёй Еўропе. Барэйкі карысталіся гербам «Касцеша», які яшчэ пару сотняў фаміліяў. Менавіта з гэтым сваім гербам пайшоў на Польшчу 19 снежня 2010 года кандыдат у прэзідэнты Мікола Статкевіч — нашчадак шляхецкага роду.

Кавалеўскія мелі цэлых восем гербаў, а Вольскія — ажно тузін! Гербы Брэхвіч, Вадвіч, Гербург, Зарэмба, Самсон, Сас, Ляліва прыйшлі ў нашу геральдыку з Нямецчыны; герб Котвіч — з Аўстрыі; Адравуж, Граблі, Парай, Дрыя, Окша, Павала — з Багеміі і Маравіі; Равіч — з Англіі; Лебедзь — з Даніі; Тарнава трапіў аж з вострава Родас; Гіпаэнтаўр, Геральт, Свінка, Корвін і герб Ладдзя паходзяць са старажытнага Рыма...

Былі і такія роды, што ўжывалі па некалькі гербаў. Напрыклад, тыя ж Барэйкі. Праўда, другога свайго герба яны тут не убачаць, які і Баржымскія, Барздынскія. Бо яго выява ў выглядзе дзвюх срэбных скрыжаваных пад

простым кутом літараў Z, гэтак званы гамакрыж у блакітным полі, здаўся цяперашнім рэдактарам падобным да свастыкі...

Тыя ж рэдактары выкраслілі з тэксту Уладзіміра Крукоўскага наступны радок: «У гістарычных шляхоцкіх дакументах не сустракаюцца прозвішчы на -ук, -юк, накшталт Клімук, Марчук, на -енка, -енка (Паўленка, Сяпаненка), на -онак, -ёнак».

Выглядае, што ў сённяшнім кіраўніцтве Беларусі шляхетных асобаў няшмат. Зрэшты, дзеля гэтага не трэба і глядзець у гербоўнікі. Але сярэд шырокай публікі цікавасць да гісторыі краю, да сваіх радаводаў распе няўхільна. І такое выданне выглядае натуральнай спробай яе задаволіць.

У новай кнізе змешчаны невялікі тэкст, напісаны лакалічнай і вобразнай моваю, з арыгінальнымі аўтарскімі высновамі, няшмат дакументаў, але затое вялікае ілюстрацыйнае багацце. Гэтая з густам аформленая кніга можа разлічваць на самы шырокі попыт. Каму ж не хочацца спраўдзіць сваё высакароднае паходжанне і пабачыць уласны герб.

Сяргей Харэўскі

Крукоўскі Уладзімір. Срэбная страла ў чырвоным полі. — Мінск: «Літаратура і мастацтва», рэдакцыя газеты «Звязда», 2010. 136 с., наклад 1000.

Сцісла

- **Міліцыянт, які застрэліў дзяўчыну, сядзе на 18 гадоў.** Суд выясніў, што 31-гадовы ўчастковы быў накіраваны для аховы грамадскага парадку на тэрыторыі Званецкага і Журавіцкага сельсаветаў Рагачоўскага раёна падчас Купалля. Замест гэтага ён, у форме і пры зброі, піў з двума супрацоўнікамі Рагачоўскага РАУС і знаёмымі дзяўчынамі. Затым беспадстаўна стрэліў у галаву 22-гадовай дзяўчыне, якая памерла ў рэанімацыі. Злачынца прызнаны вінаватым. Яму прызначанае пакаранне ў выглядзе 18 гадоў калоніі ўзмоцненага рэжыму.
- **Крадзяжы складаюць у Мінску 70% злачынстваў.** Палова прыпадае на крадзяжы з транспартных сродкаў. Кожны сёмы крадзеж — кватэрны. Прычым тры чвэрці такіх здзейсненняў шляхам свабоднага доступу і толькі адна чвэрць — кваліфікаваным спосабам. Дзве траціны ўсіх кватэрных крадзяжоў здзейсненыя між 8.00 і 16.00 гадзінамі і пераважна ў працоўныя дні. Складаная сітуацыя і з кішэннымі крадзяжамі. Асаблівай

папулярнасцю ў злачынцаў карыстаюцца сотовыя тэлефоны.

- **Жыхар Гомеля пабіў супрацоўніка ДАІ.** 25-гадовы хлопец падчас затрымання не менш як пяць разоў даў у твар міліцыянту. Супрацоўнікі ДАІ падчас дзяжурства спынілі аўтамабіль, што выклікаў падазрэнні, і папрасілі вадзіцеля, які быў п'яны, перасесці ў машыну ДАІ для разбору. Вадзіцель выйшаў, а ў гэты час яго пасажыр перасеў на вадзіцельскае месца, завёў аўтамабіль і паспрабаваў уцячы. Пачалася пагоня. Урэшце машына заехала ў тупік, і вадзіцель кінуўся наўцёкі. Супрацоўнікі ДАІ дагналі яго, але мужчына аказаў ім злоснае супраціўленне. Ён ударыў падпалкоўніка міліцыі некалькі разоў па твары. У выніку парушальнік, раней неаднаразова судзімы жыхар Гомеля, быў затрыманы.
- **У Мінску рыбак вылавіў труп мужчыны.** Мінчанін лавіў рыбу на рацэ Свіслач. Калі ён закідваў вуду, блешня зачэпілася за нешта. Высветлілася, за куртку. Нябожчыку на выгляд 55—60 гадоў. Асоба і прычыны смерці высвятляюцца.

СМ

Блізка ад Міністэрства ўнутраных спраў на праспекце згарэў мікрааўтобус. Гэта здарылася насупраць сталічнага кінатэатра «Цэнтральны», што амаль насупраць Галоўпаштамта, апоўдні 13 красавіка. Людзі баяліся набліжацца да месца пажару. Тэлефананне аб узгаранні паступіла ў МНС у 12:03. У 12:06 ратавальнікі былі ўжо на месцы, а ў 12:08 пажар патушылі. Прычына узгарання — няспраўнасць аўто.

Raport Białoruś

Больш на
[bialorus.polskieradio.pl!](http://bialorus.polskieradio.pl)
Увайдзі на nn.by
і прайдзі па лінку на старонку
Польскага радыё з Рэпартажам!
Даведайся, пра што маўчаць
дзяржСМІ ў Беларусі!

bialorus.polskieradio.pl

PolskieRadio.pl

POLSKIE RADIO S A RHB 39137 SAD REJONOWY DLA M. ST. WARSZAWY XVI WYDZIAŁ GOSPODARCZY-REJESTROWY

КАНЦЭРТЫ

Тройца

27 красавіка у к/з «Мінск» — этна-трыя «Тройца». Пачатак а 19-й.

Азбука року

22 красавіка а 19-й у Тэатры эстрады — канцэрт «Азбука року». Тры міні-гурты выканаюць найбольш вядомыя творы легендарнага гітарыста Рычы Блэкнара, гурта Rainbow і рок-вакаліста Роні Джэймса Дыя (Ronnie James Dio). Іграюць Flame, трыя Андрэя Казлоўскага і «Гаер».

Мікалай Гнацюк

27 красавіка ў ДК чыгуначнікаў — канцэрт Мікалая Гнацюка. Яго «Танец на барабане», «Птушка шчасця» памятаюць старэйшаму пакаленню. Пачатак а 19-й.

Мінская вясна

20 красавіка а 19-й у Вялікай зале філармоніі — канцэрт фартэп'янайнай музыкі з цыкла «Мінская вясна». Прагучаць творы Скарлаці, Бетховена, Ліста ў выкананні Барыса Блоха (Германія).

Тузін Гітоў

25 красавіка ў «Графіці» — вечарына музычнага сайта «Тузін гітоў». Пачатак а 19-й.

Open Music Fest II

26 красавіка а 19-й у «Графіці» (зав.Калініна, 16) — Open Music Fest II. Бяруць удзел Hum Flying Bullet Proof Noodle, Floor Sixteen, E55.

INTOUCH!

22 красавіка а 19-й у галерэі сучаснага мастацтва «У» (пр. Незалежнасці, 37а) — першы дзень фестывалю Intouch!. Бяруць удзел Fotm und Zeit (Германія, Іспанія), Hatori yumi (Італія), імпрэвізацыйны аркестр (Князь Мышкін, Уладзіслаў Бубен, Аогта)...

ІМПРЭЗЫ

Танцы

Шточацвер ад 19-й да 23-й у кавярні «Жар-птушка» адбываюцца беларускія танцавальныя вечарыні. Вучаць ойру, падэстан, полькі, і не толькі. Кавярня месціцца ў парку Горкага. Уваход каштуе 8 тысяч рублёў з носа.

Невядомая Беларусь

22 красавіка на сядзібе ТБМ у 17.30 пачнецца вечарына «Невядомая Беларусь», гадчас якой адбудзецца прэзентацыя кнігі і паштовак мастака Юрася Манаха «Невядомая Беларусь», «Стварэнне свету», «Страна негодзяев»...

Месяц польскай літаратуры

У цэнтры Мінска ў кнігарні «Логвінаў» (пр. Незалежнасці, 37а) 20 красавіка — творчая лекцыя з паэтам і польскім перакладчыкам Набокава Лешэкам Энгелькігам. Пачатак а 19-й. Вядучы — Андрэй Хадановіч.

ВЫСТАВЫ

Ван Дэйк і яго эпоха

У Гістарычным музеі (вул. Маркса, 12) працуе выстава «Ван Дэйк і яго эпоха» са збору Гродзенскага гістарычна-археалагічнага музея. Выста-

ва дэманструе творы графікі і жывапісу XVII—XVIII стст., аб'яднаныя жанрам партрэта. Асноўную частку экспазіцыі складаюць працы Антоніса ван Дэйка (1599–1641) — знакамітага фламандскага мастака XVII ст., вучня і папачніка Рубенса. Творы гэтага фламандскага майстра таксама ёсць на выставе.

Коміксы, манга & Со

У Мінску працуе выстава «Коміксы, манга & Со», на якой прадстаўлены спецыяльна адабраныя працы трынаціці нямецкіх мастакоў у жанры комікса. Гэтая вандрующая выстава, экспануецца ў канферэнц-зале Інстытута імя Гётэ (вул. Харужай, 25).

Даспехі Заходняй Еўропы

У Музеі гісторыі вайны (Кастрычніцкая пл.) працуе выстава калекцыі Сяргея Нурматава «Даспехі Заходняй Еўропы XVI—XVIII стст.». Гістарычныя рэканструкцыі даспехаў і ўзбраення выкананы з максімальнай набліжанасцю да арыгіналаў.

Камічнае ў беларускай графіцы

У Мастацкім музеі (вул. Леніна, 20) працуе выстава «Праз прэзму ўсмешкі. Камічнае ў беларускай графіцы 1910—1990 гадоў». Аснову складаюць творы для часопіса «Вожык». Прадстаўлены карыкатуры і сатырычныя малюны класікаў жанру: Анатоль Волкава (1908–1985), Сяргея Волкава (1942), Яўгенія Ганкіна (1922–1996), Грыгорыя Грамыкі (1921–1987), Мікалая Гурло (1914–1980), Віктара Ждана (1918–1978), Марка Жытніцкага (1903–1993), Сяргея Раманава (1914–2001), Валяціна Ціхановіча (1909–1978), Аскольда Чуркіна (1930–1985), Леанарда Чурко (1931–1983).

Успамінаем 1980-я

Галерэя TUT.BY адкрыла новую фотавыставу Сяргея Брушко «Аскепікі з дзённіка». Сяргей Брушко вядомы як фатограф-дакументаліст. Але яго далікатныя і сапраўды лірычныя фотаработы вядомыя толькі адзінак (большую частку работ, прадстаўленых у экспазіцыі, ніхто не бачыў). Выстава «Аскепікі з дзённіка» не закранае вострую сацыяльную і палітычную праблематыку, у якой быў моцны Сяргей Брушко. Гэта іншы бок майстра — яго погляд на штодзённасць беларускага жыцця 1980-х. Выставу можна паглядзець да 6 мая 2011 года па адрасе: Харужай, 1а, 6 паверх. Рэжым працы: панядзелак — пятніца, 9.00—18.00. Уваход вольны.

Беларускі нацюрморт XX стагоддзя

У Мастацкім музеі працуе выстава «Беларускі нацюрморт XX стагоддзя». Большая частка прац напісаная ў другой палове стагоддзя.

Аўтарэтра

23 і 24 красавіка ў Гістарычным музеі ажыве дворык 30—50-х гадоў мінулага стагоддзя: гульні, танцы, музыка, фатаграфаванне. Дэгустацыя кашы, біліны і рэтра-аўтамабілі.

Тэатры старадаўніх танцаў «Дэ-грыва» і «Гістрыён» прадставяць тэатралізаваную прэзентацыю танцаў 30-х гадоў, развучаць з наведвальнікамі асноўныя фігуры танга, факстрота, вальса, шлэрн-полькі і танцы заходнебеларускіх мястэчак 30-х гадоў. Канцэрт рэтра-музыкі пройдзе ў выкананні музычнага калектыву этнічнай музыкі народаў Еўропы («Кейліл»). Сярыя таварыства «Наша перамога» раскажуць аб прадстаўленых рэтра-аўтамабілях.

Выстава памяці міністра БНР

У Музеі Багдановіча (вул. Багдановіча, 7а) да 22 красавіка працуе выстава «Чала-

век — крыніца сілы», прысвечаная 120-годдзю з дня нараджэння Аркадзя Смоліча — навукоўца і палітыка, аўтара першай «Геаграфіі Беларусі» і сябра Рады БНР.

Парцаліяна для каралёў

У Мастацкім музеі да 10 мая працуе выстава фарфоравай мануфактуры Херэнда «Парцаліяна для каралёў». На выставе можна ўбачыць дэкаратыўныя вазы, прадметы з чайнага, абедзенага сервізаў з дэкорам «Птушкі Ротшыльдаў».

Новае жыццё старадаўніх абразоў

У Мастацкім музеі да 22 мая працуе выстава абразоў і алтарных карцін «Адкрыццё святой прыгажосці». На выставе экспануюцца 10 твораў тэмпернага і алейнага жывапісу XVII—XIX стст.

ТЭАТРЫ

21 красавіка

Лялек — «Сіняя птушка»
Оперы і балета — «Рыгелета»
Юнага гледача — «Тарас на Парнасе»

22 красавіка

Лялек — «Драй швэстэрн»
Оперы і балета — «Бядзёрка»
Беларускай драматургіі —

«Што баліць?»

Купалаўскі — «Тэатр Уршулі Радзівіл»

23 красавіка

Лялек — «Чырвоны Капуток»
Беларускай драматургіі — «Маленькі Мук»
Купалаўскі — «Тэатр Уршулі Радзівіл»
Беларускай драматургіі — «Інфляцыя пануцыяў»

24 красавіка

Лялек — «Чароўная лялька Аладзіна»
Беларускай драматургіі — «Офіс»

25 красавіка

Беларускай драматургіі — «Самотны захад»

26 красавіка

Оперы і балета — «Тоска»
Беларускай драматургіі — «Чарнобыльская малітва»

27 красавіка

Оперы і балета — «Жызьэль»
Купалаўскі — «Сымон-музыка»
Беларускай драматургіі — «Сонечка»

28 красавіка

Беларускай драматургіі — «Жанчыны Бергмана»
Юнага гледача — «Апошняя дуэль»
Купалаўскі — «Чорная панна Нясвіжа»

29 красавіка

Лялек — «Марынка-крапіўніца»

Купалаўскі — «Вячэра з пры-

дуркам»
Беларускай драматургіі — «Адамавы жарты»

Оперы і балета — «Шаленіяна Пахіта. Трыстан і Ізольда»

30 красавіка

Юнага гледача — «Брыкі і Шу-

ся шукаюць лета»
Лялек — «Кот у ботах»

Оперы і балета — «Шаленіяна Пахіта. Трыстан і Ізольда»

Беларускай драматургіі — «Адэль»

1 мая

Лялек — «Прыгоды Пін-Піна»

КІНО

Прыватная ўласнасць

(Nue propriete)
Бельгія — Люксембург — Францыя, 2006, каляровы, 95 хв.

Рэжысёр: Яхім Лафос

Ролі выконваюць: Ізабэль Юпэр, Жэрэмі Рэн'е, Янік Рэн'е, Крыс Купенс, Патрык Дэкамп

Жанр: Драма

Прэміі: Намінацыя на «Залатога льва» Венецыянскага кінафэсту

Аднака: 4,5 (з 10)

(пачатак а 19-й гадзіне)

ЛЯВОН
ВОЛЬСКИ

«БЕЛАЯ ЯБЛЫНЯ ГРОМУ»
І ЛЮБІМЫЯ ХІТЫ

квіткі тэл.: (017) 2801510, маб.: 6555596

28 красавіка клуб Рэактар
ПРЭМ'ЕРА НОВЫХ ПЕСЕНЬ! 19.00

ВІН!

Вялікі канцэрт!
пры ўдзеле гурта СПРАТ

Кошт квіткоў:
клуб Рэактар, пераезд Козьма, Тэатр Кастрычніцкая ПЛ. — 20 000 — першыя 100
Купалаўскі, 19-я горка, ПЦ Рыга, 18-я горка, Гімназія — 25 000 — астатнія паліярэдне
— 35 000 — месца за столікам

www.belmusic.org

Ад Антарктыды да Мальдываў

У Беларусі ёсць попыт на адпачынак за 60 тысяч еўра.

Сітуацыя нявызначанасці на валютным рынку адбіваецца і на турыстычнай сферы краіны. Нервовасць ахоплівае насельніцтва, якое рыхтуецца да адпачынкаў, але не можа набыць валюту, каб аплаціць пуцёўкі, візы і штосьці яшчэ ўзяць з сабой. Але гэта адносіцца да сярэдняга класа турыстаў. Тым часам у турагенцтваў ёсць і такія кліенты, якія могуць без пытанняў выклаці за адпачынак суму, роўную цане прыстойнай машыны ці нават кватэры.

На адпачынак складана выдаткаваць мала, а шмат — вельмі проста. Калі ў вас ёсць шмат лішняй валюты, то мы падкажам, як выдаткаваць яе лёгка і нязмушана.

Мальдывы за 40 тысяч еўра на траіх

Дорага каштуе з шыкам злётаць на Мальдывы. Напрыклад, мінулай зімой з Беларусі на Мальдывы лёталі адпачываць у вілах One & Only Reethi Rah за 30—40 тысяч еўра на траіх за тыдзень. У кошт уваходзіць толькі нумар, разьніка якога — размяшчэнне на беразе, у атачэнні пышнага зеляніны. Ёсць варыянт — на палях у лагуна. Інтэр'еры, сэрвіс, экзотыка — увесь набор задавальненняў прысутнічае. За пералёт бізнэс-класам беларусы

Антарктыда.

выклалі яшчэ 30 тысяч еўра. Такім чынам, пры жаданні выдаткаваць 60 тысяч еўра, можна выправіцца адпачываць на Мальдывы і цяпер. Будзе трохі танней, паколькі там, Кажуць, пакуль не сезон.

Беларускія тураператары пацвярджаюць — за вашы грошы на Балі, Мальдывах, Кубе можна арганізаваць любое свята: хоць карпаратыў, хоць вяселле.

Паездка ў Антарктыду ці Арктыку

Ёсць у Беларусі і патрабавальныя кліенты, якія ўжо ўсюды пабывалі і якіх адпачынак на экзатычных выспах уганяе ў нуду. Такім беларускія турфірмы гатовыя прапанаваць... Антарктыду.

Летась «Сакуб» арганізаваў такі выезд для дзвюх сямейных пар. Праз Парыж беларусы вылецелі ў Аргенціну,

дабраліся да Ушуая — самага паўднёвага горада планеты. Там селі на ледакол і выправіліся ў Антарктыду. Вандроўка на дваіх на працягу 12 дзён абышлася ў 13—15 тысяч даляраў. Авіябілеты на аднаго чалавека каштавалі яшчэ каля 1500 еўра.

Беларускія тураператары таксама прапануюць туры і на Паўночны

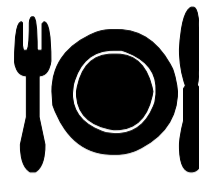
Мальдывы.

полос, дзе аматары ледзяной экзотыкі могуць атрымаць сеанс рэлаксу ў ледавіках.

Кулінарны майстар-клас у радавым гняздзе прынцаў Дыяны

Карыстаюцца папулярнасцю гастронамічныя туры ў Вялікабрытанію. Майстар-класы праводзяцца ў розных замках. Для асабліва патрабавальных кліентаў прапануецца, напрыклад, у пакоях прынцаў Дыяны ў замку, дзе жыў сям'я Спенсар, майстар-клас па падрыхтоўцы салатаў, дэгустацыі марціні. Часта да падобных тураў выяўляюць цікавасць прадстаўнікі рэстараннага бізнэсу. Арганізацыя дэгустацыі каштуе каля 500 еўра, тур у цэлым каля 2500 еўра на чалавека на 5-7 дзён.

Naviny.by

Сапраўдная беларуская кухня

Вантрабянка (салцісон)

Свінья вантробы (печань, сэрца, лёгкія, абрэзкі з галавы, ныркі), 1 свіны страўнік, 250—300 г свежага свінога сала, 4 цыбуліны, 2 галоўкі часнаку, 1 ч. лыжка чорнага перцу гарошкім, 3 ч. лыжкі каляндры, 1 ч. лыжка маярану.

Вантробы цалкам адварыць у адным катле да паўгатоўнасці цягам 1—1,5 гадзіны, затым нарэзаць дробнымі кубікамі (велічыней 1 см). Гэтак жа нарэзаць сала, дробна наскечы цыбулю, часнок, буйна змалоць вострыя прыправы, усё змяшаць у аднародную масу, пасаліць і шчыльна набіць ёю старанна вычышчаны і вымыты свіны трыбух, пасля чаго пакласці на бляху і запячы ў не занадта гарачай духоўцы ці, лепш, упечы (бляху вышмараваць папярэдне салам). Запечаны страўнік пакласці пад прэс (паміж двума дошкамі, верхнюю прыціснуць каменем) на 1,5 сутак.

Падрыхтавала НБ

Прыватныя абвесткі

СПАЧУВАННІ

На 79-м годзе жыцця памёр вядомы лідскі краязнаўца і журналіст Алесь Васільевіч Жаўкоўскі. Выказваю спачуванні родным і блізім нябожчыка. Аляксей.

ЛІЦЭЙСКАЕ НАВУЧАННЕ НА БЕЛАРУСКАЙ МОВЕ

Інфармацыя пра дзейнасць ліцэйскіх класаў з беларускай мовай навучання ў Гданьску (Польшча) і магчымасць навучання ў іх маецца ў Таварыстве беларускай мовы (вул. Румянцава, 13). Т.: (029) 639-27-15 (Ірына).

Прыватныя абвесткі ў «НН» (не больш за 15 словаў) можна падаць бясплатна.

Дасылайце поштай (а/с 537, 220050, Мінск) ці праз e-mail (nn@nn.by) або размяшчайце на форуме сайта www.nn.by. Дык скарыстайцеся!

У аэрапорце? У машыне? У метро? Чытай rda.nn.by з мабільніка

Трымайце руку на пульсе rda.nn.by, дзе б Вы ні былі.

НН.Бай забяспечвае апэратыўныя навіны, ясныя каментары, відэа і фоты. Усім гэтым Вы можаце карыстацца з мабільнага тэлефона. Праз ПДА-версію Вы можаце сачыць за навінамі і каментарамі, ашчаджаючы трафік. Яна зручная і сіціслая.

У санаторыях будуць лячыць п'яўкамі

А «Сосны» уводзяць шведскі стол

Сярод навінак, прапанаваных беларускімі санаторыямі, — гірудатэрапія (лячэнне п'яўкамі) і касметалагічныя праграмы, якія будуць даступныя адпачывальнікам у санаторыі «Сосны» на беразе Нарачы. Гэты санаторый апрабуе і яшчэ адно новаўвядзенне, без якога нельга ўявіць адпачынак за мяжой, — пастаяльцам нумароў падвышанай камфортнасці будзе прапанавана харчаванне па сістэме «шведскі стол».

У санаторыі «Баравое» ў Докшыцкім раёне з'явіцца рэдкае для нашай краіны абсталяванне — апарат ударна-хвалевай тэрапіі, эфектыўны пры апорна-рухальных парушэннях.

У Юрмале беларусам прапануюць не толькі санаторны адпачынак, але і экскурсійна-аздараўленчыя туры: пры жаданні аздараўленне ў санаторыі можна будзе сумясціць з трохдзённай экскурсіяй у Рыгу і Стэкгольм.

Tio.by

У Беларусі дазваляць рэгістраваць шлюб у гістарычных месцах

І дазваляць паскоранае заключэнне шлюбу.

У Кодэкс аб шлюбе і сям'і будуць унесены змены і дапаўненні. Адно з планаваных новаўвядзенняў — заключэнне шлюбу праз тры дні пасля падачы заявы ў ЗАГС (цяпер 15 дзён, калісьці было 3 месяцы). Акрамя таго, у маладых з'явіцца магчымасць ладзіць цырымонію шлюбу не толькі ў памяшканні ЗАГСа, але і за яго межамі — напрыклад, у памятных гістарычных месцах.

Людзі змогуць заключыць шлюб у любым ЗАГСе рэспублікі, а не толькі

па месцы рэгістрацыі.

Пры скасаванні шлюбу суд будзе абавязаны вызначыць, з кім павінна знаходзіцца дзіця пасля разводу, а таксама парадак удзелу бацькі, які будзе пражываць асобна, у выхаванні дзіцяці і памер аліментнаў. Усё гэта не будзе залежаць ад згоды бацькоў, калі толькі паміж бацькамі не будзе складзена дамова пра дзяцей ці шлюбная дамова.

Кодэкс усталое і максімальную розніцу паміж усьнаўляльнікам і ўсьнаўляным, чаго раней не было. Яна будзе складаць 45 гадоў.

Яўген Васількоў

КОЛЫ

На праспекце Незалежнасці выдзеляць паласу для руху аўтобусаў

Кіроўцы абураныя: узнікнуць новыя заторы.

Крайнюю праваю паласу на праспекце Незалежнасці ў Мінску выдзеляць для маршрутных транспартных сродкаў (аўтобусаў і маршрутак).

Паласа будзе адмежавана ад астатняй праезнай часткі дарогі перарывістай лініяй разметкі. Гэта значыцца, што для ажыццяўлення павароту направа кіроўца будзе абавязаны спачатку перастроіцца ў яе. Таксама будзе дазволена

заязджаць на гэту паласу для пасадкі ці высадкі пасажыраў, калі гэта не створыць перашкоды для руху маршрутных транспартных сродкаў. Кіроўцы засцерагаюць: гэта прывядзе да стварэння новых затораў. На некаторых участках праспекта

(напрыклад, ля гатэля «Мінск») з чатырох палос дзве выдзеленыя для павароту налева. Калі будзе забаронены рух яшчэ і па правай паласе, то ўсёй плыні машын даведзецца ўціскацца ў адзіную свабодную паласу.

ЯВ

Тэхагляд аўтамабіляў падаражэў на 25%

Цана на яго больш не рэгулюецца дзяржавай. Адпушчаныя цэны і на ўстаноўку ахоўнай сігналізацыі ў кватэрах.

Міністэрства эканомікі адмяніла некаторыя ранейшыя пастановы, якія датычыліся цэнаўтварэння.

У прыватнасці страцілі сілу пастанова міністэрства ад 26 лютага 2004 года № 51 «Пра парадак фармавання тарыфаў на паслугі па ўсталёўцы ахоўнай сігналізацыі ў кватэрах» і пастанова

ад 21 студзеня 2010 года № 11 «Пра зацвярджэнне прэйскуранта на паслугі па правядзенні дзяржаўнага тэхнічнага агляду транспартных сродкаў».

Цяпер кампаніі і прадпрыемствы могуць самастойна вызначаць цану на гэтыя паслугі. Першым адгукнуўся дзяржаўны «Белтэхагляд». За праход агляду ўладальнікі аўтамабіляў, якія працуюць на бензіне, павінны плаціць 35 700 рублёў замест 28 200 рублёў, а дызельных аўтамабіляў — 37 800 рублёў замест 29 900 рублёў. Рост цаны ў першы ж дзень склаў 26%.

ЯВ

КАМП'ЮТАР

Выйшла новая версія самай папулярнай мапы Мінска CityInfo 2.8

Апошняя версія была датавана 2006 годам, а актуальнасць транспартных схем падтрымлівалася абнаўленнямі. Новая версія праграмы захавала старое ядро, затое прапанавала карыстальнікам абноўленую карту: даступны Мінск з прыгарадамі (Сокал, Сосны) і поўная нумарацыя дамоў, уключна з прыгарадамі і прыватным сектарам.

Бясплатна спампаваць праграму можна пасля рэгістрацыі на сайце fba.by.

ЯВ

За тыдзень — Вялікдзень

СВЯТЭЙ ГУДЗІЛІН

DRUSO LUBIUBOZHNAI.COM

У нядзелю беларусы ўсіх хрысціянскіх канфесій святкавалі Вербніцу. Праз тыдзень усе разам святкуем Вялікдзень.

А ў Венгры на Вербніцу ёсць народная традыцыя — абліваць вадою дзяўчат.

Беларуская дзівочая тэнісная зборная ўсухую перамагла эстонак — 5:0 падчас спаборніцтваў Кубка Федэрацыі і выйшла ў Сусветную групу II. КФ — гэта найбуйнейшы міжнародны турнір па тэнісе сярод жанчын, аналаг мужчынскага Кубка Дэвіса. На фота: Дар'я Кустава.

СВЯТЭЙ ГУДЗІЛІН

«НН» сто гадоў з вамі

Архангельск. Застрэліўся начальнік следчага аддзялення Раскатаў. З такой вась прычыны. Архангельскі мільянер Кастагораў дастаў ліст з подпісам быццам палітычных ссыльных, у якім пісалася, каб на вядомым месцы Кастагораў паклаў 500 рублёў. Калі

жгэтага не зробіць, дык адзінай яго дачцэ твар абліюць серчаным квасам [сернай кіслатай]. Кастагораў пайшоў да жандармскага начальніка, каторы пастанавіў зрабіць аблаву. Кастагораў у прызначаны час і месца прынес 500 рублёў. Пасля жандармы пабачылі мужчыну, што кіраваўся да месца, дзе былі

пакладзены грошы. Выскачылі і кінуліся на незнаёмага. Вельмі аднак здзівіліся, калі ў злоўненым пазналі начальніка следчага аддзялення Раскатава. Глумачыўся Раскатаў, быццам ён ішоў таксама лавіць злачынцаў. Але ўсім вядома было, што ніхто не паведамляў Раскатаву ні пра пісьмо, ні пра аблаву. Маючы да выбару няславу

або смерць, Раскатаў выбраў апошняю.

«НН». № 15. 1911

Што за чалавек? Дыверсант, чэкіст, опер, асабіст... Прафесія — ліквідатцыя людзей. 50 гадоў біяграфіі Ваўшасява прыпадаюць на Беларусь. Наша краіна вачыма тэарыста...

«НН». № 16. 2001

Анекдоты

***

Урад зацвердзіў спіс тавараў, цэны на якія будуць рэгулявацца. Валюта, на вялікі жал, у гэты пералік не трапіла.

***

Лукашэнка суцяшае народ: «Ажыятаж на валютным рынку пройдзе пасля падвышэння мытаў на аўтамабілі. Вам проста будзе не да валюты...»

***

Згодна з апошняй дырэктывай ЦБ РБ, з 01.05.2011 валютныя крэдыты можна пагашаць алеем, грэчкай альбо цукрам.

***

— Ты чуў? Мясніковіча запрасілі ў Зімбабвэ.

— Яго ж там з'ядуць!

— Цалкам магчыма: прозвішча ў яго вельмі апетытнае.

***

Як высветліла следства — вінаватымі ў моцных снегападах у лютым былі сіноптыкі. Сіноптыкі раскаляліся і абяцалі надалей размяркоўваць снег раўнамерна на ўвесь зімовы перыяд.

***

Нішто так не выклікае павагі на дарозе, як МАЗ з трыкутнічкам «У» на заднім шкле.

***

Вырашыў пачаць з панядзелка новае жыццё. Спадабалася, незаўважна ўцягнуўся. Цяпер з кожнага панядзелка пачынаю новае жыццё і яшчэ ні разу пра гэта не пашкадаваў.

***

Буйны бізнэс — гэта дробны да падатка-абкладання.

***

Больш за ўсё глупстваў цягам дня робіць чалавек, які рана ўстае і позна кладзецца.

***

Раней першым у новую хату пускалі ката. Цяпер традыцыя парупаная — першым пускаюць перфаратаршчыка!

***

З кухні чуецца грукат і звон шкла, якое б'ецца.

— Што ты там робіш, любая?

— Нічога, любы, усё ўжо зроблена.

***

Поспеху дасягае толькі той, каго своечасова не папярэдзілі, што гэта немагчыма.

***

Калі адамрэ тэлебачанне?

— Калі час запампоўкі фільма з інтэрнэту стане карцейшым за рэкламную паўзу.

***

— Чаму ты да гэтага часу не пагаліўся? Мы ж ідзём у тэатр!

— Я галіўся.

— Калі?!

— Калі ты пачала апрацацца...

Наша Ніва

незалежная газета

заснаваная ў 1906, адноўленая ў 1991

галоўныя рэдактары «Нашай Нівы»:

З.Вольскі (1906), А.Уласаў (1906—1914),

Янка Купала (1914—1915), А.Луцкевіч,

У.Знамяроўскі (1920), С.Дубавец (1991—2000).

сакратарка рэдакцыі Наста Бакшанская

шэф-рэдактар Андрэй Дынько

галоўны рэдактар Андрэй Генадзевіч Скурко

заснавальнік Прыватнае прадпрыемства «Суродзічы»

выдавец Прыватнае прадпрыемства «Суродзічы»

АДРАС ДЛЯ ДОПІСАЎ:

220050, Мінск, а/с 537

Tel/fax: (017) 284-73-29, 8-029-613-32-32,

8-029-707-73-29.

E-mail: nn@nn.by

On-line: www.nn.by

© НАША НИВА. Спасылка на «Нашу Ніву» абавязковая. 8 палос фарматам А2, 4 друк. арк. Друкарня РУП «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП №02330/0494179 ад 03.04.2009. Пр. Незалежнасці, 79, 220013, Мінск. Рэдакцыя не нясе адказнасці за змест рэкламных абвестак. Пасведчанне аб рэгістрацыі перыядычнага выдання №248 ад 22 чэрвеня 2009 г., выдадзенае Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь. Юрыдычны адрас: 220101, г. Мінск, вул. Асаналіева, 15-128. Р/р 3012206280014 у МГД ААТ «Белінвестбанк», Мінск, код 764.

Наклад 7260. Газета выдаецца 48 разоў на год.

Нумар падпісаны ў друк 23.00 19.04.2011.

Замова №1845.

Рэдакцыйны адрас: Асаналіева 15-128.

ISSN 1819-1614

Цана дамоўная.

M 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

P 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

9 771819 161008 11 015